



**Plats och tid** Räddningsstation Avesta, torsdagen den 23 maj 2024 kl 14:00

**Beslutande**  
Stefan Palm (S), Ordförande  
Gerd Svedberg (S) ersätter Eva Lidström (S)  
Anna-Karin Persdahl (M)  
Göran Hoffman (S)  
Per Bengtsson (KL)  
Birgitta Johansson (S) ersätter Stefan Strandberg (S)  
Gunilla Molin (M) ersätter Maria Lang (M)  
Gunnar Tiger (S) avviker 16:00 och ersattes av Rickard Lind  
Per-Arne Andersson (M)

**Övriga närvarande**

Anette Granegård (C)  
Annika Johansson (C)  
Elsa-Lill Strolz (L)  
Richard Lind (S)  
Håkan Wikman, förbundssekreterare  
Mats Jansson, Räddningschef  
Stefan Lundqvist, Chef Skyddsavdelning  
Roger Ågren, Chef Räddningsavdelningen  
Christian Thunström, Arbetstagarorganisationen Vision

**Justerare** Per-Arne Andersson

**Justeringens plats** Räddningsstationen Avesta

**Underskrifter**

**Sekreterare**

**Paragrafer** §§ 14-33

**Ordförande**

**Justerare**



## ÄRENDELISTA

§ 14	Närvarogenomgång .....	3
§ 15	Val av justerare .....	4
§ 16	Godkännande av dagordning .....	5
§ 17	Revisionsberättelse 2023 .....	6
§ 18	Noteringar och kommentarer gällande utförd granskning avseende årsbokslutet 2023-12-31 .....	7
§ 19	Uppföljning av mål i handlingsprogrammet 2023-12-31 .....	8
§ 20	Delårsrapport mars 2024 samt årsprognos 2024 .....	9
§ 21	Resultatrapport tom april 2024 .....	10
§ 22	Kartläggning av bisysslor 2024 .....	11
§ 23	Kommunens plan för räddningsinsats hos Boliden .....	12
§ 24	Kommunens plan för räddningsinsats hos Fagersta Stainless .....	13
§ 25	Kommunens plan för räddningsinsats hos Linde Gas .....	14
§ 26	Kommunens plan för räddningsinsats hos Outokumpu .....	15
§ 27	Kommunens plan för räddningsinsats hos Seco Tools .....	16
§ 28	Information om organisationsöversyn .....	17
§ 29	Delgivning (i pärm) 2024 .....	18
§ 30	Delegationsbeslut 2024 .....	19
§ 31	Information från verksamheten .....	20
§ 32	Övriga frågor 2024 .....	21
§ 33	Avslutning .....	22



## § 14 Närvarogenomgång

Dnr 2024-000024006

Sammanfattning

Genomgång av närvaro

Justerandes signatur

Utdragsbestyrkande



## § 15 Val av justerare

Dnr 15499

### Sammanfattning

Till justerare föreslås Per-Arne Andersson

*Direktionen Södra Dalarnas Räddningstjänstförbunds beslut*

Per-Arne Andersson väljs till justerare

Justerandes signatur

Utdragsbestyrkande



## § 16 Godkännande av dagordning

Dnr 16760

### Sammanfattning

Godkännande av dagordning

*Direktionen Södra Dalarnas Räddningstjänstförbunds beslut*

Dagordningen godkännes.

Justerandes signatur

Utdragsbestyrkande



## § 17 Revisionsberättelse 2023

Dnr 2022-000029042

### Sammanfattning

Mats Jansson föredrar den revisionsrapport som de förtroendevalda revisorerna lämnat för år 2023. Revisorerna tillstyrker ansvarsfrihet för direktionen och dess ledamöter liksom arbetsutskottet och dess ledamöter avseende verksamhetsåret 2023.

*Direktionen Södra Dalarnas Räddningstjänstförbunds beslut*

Revisionsberättelsen för 2023 godkännes.

—

Justerandes signatur

Utdragsbestyrkande



## § 18 Noteringar och kommentarer gällande utförd granskning avseende årsbokslutet 2023- 12-31

Dnr 2022-000030042

### Sammanfattning

Granskningen har genomförts av auktoriserad revisor Martin Råman på DalRev Revision & Redovisning AB.

Revisorns allmänna omdöme är att redovisningen i förbundet håller en god standard med goda avstämningsrutiner. Periodiseringarna är noggranna och detaljerade med många mindre belopp. Större avvikelser från budget finns det förklaringar till och avvikelserna från den totala budgeten är ganska små och inom det normala.

Revisorn bedömer att årsredovisningen ger en rättvisande bild av resultat och ställningar per 2023-12-31.

*Direktionen Södra Dalarnas Räddningstjänstförbunds beslut*

Noteringar och kommentarer gällande utförd granskning avseende årsbokslutet 2023-12-31 godkännes.

—

Justerandes signatur

Utdragsbestyrkande



## § 19 Uppföljning av mål i handlingsprogrammet 2023-12-31.

Dnr 2022-000031170

### Sammanfattning

I handlingsprogrammet för mandatperioden finns ett antal verksamhetsspecifika mål beskrivna som gäller hela mandatperioden. Måluppfyllnaden för dessa fastställda mål kartläggs årligen av ansvariga chefer inom Södra Dalarnas Räddningstjänstförbund och redovisas därefter för direktionen. Mats Jansson föredrar måluppfyllelsen.

*Direktionen Södra Dalarnas Räddningstjänstförbunds beslut*

Redovisningen av måluppfyllelsen godkänns.

Justerandes signatur

Utdragsbestyrkande



## § 20 Delårsrapport mars 2024 samt årsprognos 2024

Dnr 2024-000013043

### Sammanfattning

Mats Jansson redogör för resultatrapporten för det första kvartalet och prognosen för helåret.

*Direktionen Södra Dalarnas Räddningstjänstförbunds beslut*

Redogörelsen godkännes.

Justerandes signatur

Utdragsbestyrkande



## § 21 Resultatrapport tom april 2024

Dnr 2024-000012179

### Sammanfattning

Mats Jansson redogör för det ekonomiska utfallet.

*Direktionen Södra Dalarnas Räddningstjänstförbunds beslut*

Mötet godkänner informationen och den läggs till handlingarna.

Justerandes signatur

Utdragsbestyrkande



## § 22 Kartläggning av bisysslor 2024

Dnr 2024-000016026

### Sammanfattning

Håkan Wikman presenterar resultat från årets enkät om bisysslor.

Efter beslut av våra revisorer 2016 genomförs regelbundna obligatoriska kartläggningar av bisysslor hos heltidsanställda. Det är också så att kollektivavtalet föreskriver att: Arbetstagare som har en bisyssla ska anmäla denna och lämna de uppgifter, som arbetsgivaren anser behövs för bedömning av bisysslan.

Frågorna som ställs i vår årliga enkät om bisysslor är om man har en bisyssla, hur mycket tid de ägnar åt det samt vem de arbetar för. Resultaten presenteras i samband med sammanträdet.

*Direktionen Södra Dalarnas Räddningstjänstförbunds beslut*

Presentationen godkännes.

Justerandes signatur

Utdragsbestyrkande



## § 23 Kommunens plan för räddningsinsats hos Boliden

Dnr 2024-000017015

### Sammanfattning

Stefan Lundqvist informerar om kravet på kommunala planer för Sevesoverksamhet samt översiktligt om de Sevesoverksamheter vi har inom förbundets område.

*Direktionen Södra Dalarnas Räddningstjänstförbunds beslut*

Planen godkännes.

Justerandes signatur

Utdragsbestyrkande



## § 24 Kommunens plan för räddningsinsats hos Fagersta Stainless

Dnr 2024-000018015

### Sammanfattning

Stefan Lundqvist informerar om kravet på kommunala planer för Sevesoverksamhet samt översiktligt om de Sevesoverksamheter vi har inom förbundets område.

*Direktionen Södra Dalarnas Räddningstjänstförbunds beslut*

Planen godkännes.

Justerandes signatur

Utdragsbestyrkande



## § 25 Kommunens plan för räddningsinsats hos Linde Gas

Dnr 2024-000019015

### Sammanfattning

Stefan Lundqvist informerar om kravet på kommunala planer för Sevesoverksamhet samt översiktligt om de Sevesoverksamheter vi har inom förbundets område.

*Direktionen Södra Dalarnas Räddningstjänstförbunds beslut*

Planen godkännes.

Justerandes signatur

Utdragsbestyrkande



## § 26 Kommunens plan för räddningsinsats hos Outokumpu

Dnr 2024-000020015

### Sammanfattning

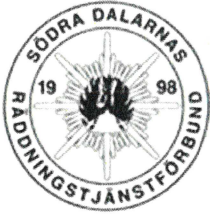
Stefan Lundqvist informerar om kravet på kommunala planer för Sevesoverksamhet samt översiktligt om de Sevesoverksamheter vi har inom förbundets område.

*Direktionen Södra Dalarnas Räddningstjänstförbunds beslut*

Planen godkännes.

Justerandes signatur

Utdragsbestyrkande



## § 27 Kommunens plan för räddningsinsats hos Seco Tools

Dnr 2024-000021015

### Sammanfattning

Stefan Lundqvist informerar om kravet på kommunala planer för Sevesoverksamhet samt översiktligt om de Sevesoverksamheter vi har inom förbundets område.

*Direktionen Södra Dalarnas Räddningstjänstförbunds beslut*

Planen godkännes.

Justerandes signatur

Utdragsbestyrkande



## § 28 Information om organisationsöversyn

Dnr 2024-000006170

### Sammanfattning

Stefan Lundqvist fördrar förslaget till projektplan för översynen av organisationen. Roger Ågren informerar om nuvarande organisation och upplägget för pågående organisationsöversyn.

### *Direktionen Södra Dalarnas Räddningstjänstförbunds beslut*

Direktionen godkänner informationen om nuvarande organisation och fastställer förslaget till projektplan.

Justerandes signatur

Utdragsbestyrkande



## § 29 Delgivning (i pärm) 2024

Dnr 2024-000008170

### Sammanfattning

Mottagna delgivningar finns med på mötet i pärm, åtminstone ett års delgivningar finns i pärmen.

De senaste mottagna är enligt nedan:

- Entledigande, på egen begäran, av representant från Norberg i direktionen, samt ersättare för denne. (Frågan behandlades färdigt på senaste direktion mötet i Norberg)
- Beslut om ersättning för räddningstjänstkostnader i samband med skogsbranden i Målarberget (Norbergs kommun var den drabbade kommunen).
- Budget för lönenämnden har inkommit.

*Direktionen Södra Dalarnas Räddningstjänstförbunds beslut*

Informationen godkännes.

Justerandes signatur

Utdragsbestyrkande



## § 30 Delegationsbeslut 2024

Dnr 2024-000009170

### Sammanfattning

Delegationsbeslut utförda i organisationen redovisas genom en lista i underlagen till mötet, samt dokument i pärm på mötet.

*Direktionen Södra Dalarnas Räddningstjänstförbunds beslut*

Redovisningen godkännes

Justerandes signatur

Utdragsbestyrkande



## § 31 Information från verksamheten

Dnr 15714

### Sammanfattning

Mats Jansson informerar allmänt om förbundets verksamhet.

—

Justerandes signatur

Utdragsbestyrkande



## § 32 Övriga frågor 2024

Dnr 2024-000005170

### Sammanfattning

Inga övriga frågor

Justerandes signatur

Utdragsbestyrkande



## § 33 Avslutning

Dnr 13961

*Direktionen Södra Dalarnas Räddningstjänstförbunds beslut*

Ordförande förklarar mötet för avslutat kl 16:10.

Justerandes signatur

Utdragsbestyrkande

# Södra Dalarnas Räddningstjänstförbund

Organisationsnummer: 222000-1065

## Revisionsberättelse för år 2023

### Granskningens inriktning

Resultatet av förbundets verksamhet samt ekonomiska ställning framgår av förbundets årsredovisning, vilken upprättats enligt god redovisningssed.

Vi har utfört vår granskning enligt kommunallagen och fastställt revisionsreglemente.

Vi har granskat ett antal verksamheter under året i enlighet med vår revisionsplan. En del av dessa insatser har avsett förvaltningsrevision, det vill säga om verksamheten bedrivs ändamålsenligt och på ett kostnadseffektivt sätt. Syftet är att kartlägga om verksamheten har bedrivits enligt politiska mål och intentioner som fastlagts och om kvalitet och inriktning är den avsedda.

Det andra granskningsområdet är redovisningsrevision. Förutom granskning av årsredovisningen syftar denna granskning till att utröna om räkenskaperna är rättvisande och om den kontroll som utövas är tillräcklig. Det gäller frågan om tillförlitlighet i räkenskaperna och säkerhet i system och rutiner.

Martin Råman, DalRev Revision & Redovisning AB har biträtt oss vid revisionen.

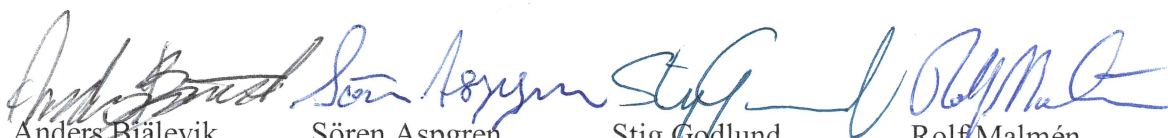
### Redogörelse

Vid granskningen av bokslutet anser vi att årsredovisningen ger en rättvisande bild av resultatet och den ekonomiska ställningen.

### Ansvarsfrihet

Vi tillstyrker att förbundets ledning och direktion beviljas ansvarsfrihet för verksamhetsåret 2023.

Avesta den 15 april 2024

  
Anders Bjälevik      Sören Aspgrén      Stig Godlund      Rolf Malmén  
Norberg              Avesta              Hedemora              Fagersta

Till revisorerna i Södra Dalarnas Räddningstjänstförbund org.nr 222000-1065

Jag har på uppdrag av de förtroendevalda revisorerna i Södra Dalarnas Räddningstjänstförbund utfört revision och granskning av årsredovisningen enligt *Standard för kommunal räkenskapsrevision* för år 2023-01-01–2023-12-31.

Mina uttalanden i detta yttrande är förenliga med innehållet i den revisionsrapport som har överlämnats till Södra Dalarnas Räddningstjänstförbunds förtroendevalda revisorer 2024-03-22.

## Yttrande om årsredovisningens balansräkning, resultaträkning, kassaflödesanalys, drift- och investeringsredovisning samt noter

### Uttalanden

Jag har utfört en revision av årsredovisningen enligt *Standard för kommunal räkenskapsrevision* för Södra Dalarnas Räddningstjänstförbund för år 2023-01-01–2023-12-31. Förvaltningsberättelsen och de sammanställda räkenskaperna har granskats enligt särskilda instruktioner.

Enligt min bedömning har årsredovisningens balansräkning, resultaträkning, kassaflödesanalys, drift- och investeringsredovisning samt noter upprättats i enlighet med lagen om kommunal bokföring och redovisning (LKBR) och ger en i alla väsentliga avseenden rättvisande bild av Södra Dalarnas Räddningstjänstförbunds finansiella ställning per den 31 december 2023 och av dess finansiella resultat och kassaflöde för året.

Förvaltningsberättelsens lagstadgade delar är förenliga med årsredovisningens övriga delar.

### Grund för uttalanden

Jag har utfört uppdraget enligt *Standard för kommunal räkenskapsrevision*. Mitt ansvar enligt denna standard beskrivs närmare i avsnittet *Det sakkunniga biträdets ansvar*. Uppdraget är utfört utifrån opartiskhet och självständighet i förhållande till Södra Dalarnas Räddningstjänstförbund.

Jag anser att de revisionsbevis jag har inhämtat är tillräckliga och ändamålsenliga som grund för mina uttalanden.

### Annan information

Årsredovisningen innehåller också annan information än balansräkning, resultaträkning, kassaflödesanalys, drift- och investeringsredovisning samt noter och denna andra information återfinns på sidorna 1 - 24. Det är direktionen som har ansvaret för denna andra information.

Mitt uttalande avseende årsredovisningen omfattar inte denna andra information och i mitt uppdrag ingår inte att genomföra en revision av denna information, men det är mitt ansvar att



läsa den och överväga om den i väsentlig utsträckning är oförenlig med årsredovisningens balansräkning, resultaträkning, kassaflödesanalys, drift- och investeringsredovisning samt noter. Vid denna genomgång beaktar jag även den kunskap jag i övrigt inhämtat under revisionen och bedömer om den andra informationen verkar innehålla väsentliga felaktigheter.

Om jag drar slutsatsen att den andra informationen innehåller en väsentlig felaktighet, är jag skyldig att rapportera detta. Jag har inget att rapportera i det avseendet.

### Direktionens ansvar

Det är direktionen som har ansvaret för att årsredovisningen upprättas och att den ger en rättvisande bild enligt LKBR. Direktionen ansvarar även för den interna kontroll som den bedömer är nödvändig för att upprätta en årsredovisning som inte innehåller några väsentliga felaktigheter, vare sig dessa beror på oegentligheter eller misstag.

### Det sakkunniga bitrådets ansvar

Mitt mål är att uppnå en rimlig grad av säkerhet om huruvida årsredovisningens balansräkning, resultaträkning, kassaflödesanalys, drift- och investeringsredovisning samt noter inte innehåller några väsentliga felaktigheter, vare sig dessa beror på oegentligheter eller misstag, och att lämna ett yttrande som en del av en revisionsrapport till de förtroendevalda revisorerna. Rimlig säkerhet är en hög grad av säkerhet, men är ingen garanti för att en revision som utförs enligt *Standard för kommunal räkenskapsrevision* alltid kommer att upptäcka en väsentlig felaktighet om en sådan finns. Felaktigheter kan uppstå på grund av oegentligheter eller misstag och anses vara väsentliga om de enskilt eller tillsammans rimligen kan förväntas påverka de ekonomiska beslut som användare fattar med grund i ovan nämnda delar.

Som del av en revision enligt *Standard för kommunal räkenskapsrevision* använder jag professionellt omdöme och har en professionellt skeptisk inställning under hela revisionen.

Dessutom:

1. identifierar och bedömer jag riskerna för väsentliga felaktigheter i årsredovisningens balansräkning, resultaträkning, kassaflödesanalys, drift- och investeringsredovisning samt noter, vare sig dessa beror på oegentligheter eller misstag, utformar och utför granskningsåtgärder bland annat utifrån dessa risker och inhämtar revisionsbevis som är tillräckliga och ändamålsenliga för att utgöra en grund för våra uttalanden. Risken för att inte upptäcka en väsentlig felaktighet till följd av oegentligheter är högre än för en väsentlig felaktighet som beror på misstag,
2. Skaffar jag mig en förståelse av den del av Södra Dalarnas Räddningstjänstförbunds interna kontroll som har betydelse för min revision för att utforma granskningsåtgärder som är lämpliga med hänsyn till omständigheterna, men inte för att uttala mig om effektiviteten i den interna kontrollen.



3. Utvärderar jag lämpligheten i de redovisningsprinciper som används och rimligheten i direktionens uppskattningar i redovisningen och tillhörande upplysningar.
4. Utvärderar jag den övergripande presentationen, strukturen och innehållet i årsredovisningens balansräkning, resultaträkning, kassaflödesanalys, drift- och investeringsredovisning samt noter, däribland upplysningarna, och om årsredovisningen återger de underliggande transaktionerna och händelserna på ett sätt som ger en rättvisande bild.
5. Måste jag informera de förtroendevalda revisorerna om bland annat revisionens planerade omfattning och inriktning samt tidpunkten för den. Jag måste också informera om betydelsefulla iakttagelser under revisionen, däribland de eventuella betydande brister i den interna kontrollen som jag identifierat.

## Det sakkunniga bitrådets granskning av förvaltningsberättelsen och de sammanställda räkenskaperna

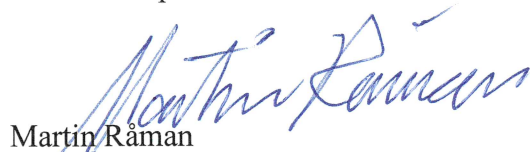
Det är direktionen som har ansvaret för förvaltningsberättelsen och de sammanställda räkenskaperna och att dessa upprättas i enlighet med LKBR. Min granskning har skett enligt ”Instruktion för granskning av förvaltningsberättelse” och ”Instruktion för granskning av sammanställda räkenskaper” i *Standard för kommunal räkenskapsrevision*. Detta innebär att min granskning av förvaltningsberättelsen och de sammanställda räkenskaperna har en annan inriktning och mindre omfattning jämfört med den inriktning och omfattning som en revision enligt *Standard för kommunal räkenskapsrevision* har. Jag anser att denna granskning ger mig tillräcklig grund för mina uttalanden.

En förvaltningsberättelse har upprättats i enlighet med LKBR.

Sammanställda räkenskaper har upprättats i enlighet med LKBR.

## Undertecknande

Avesta 15 april 2024



Martin Råman

Ansvarigt sakkunnigt biträde

## Mål och måluppföljning

Direktionen har fastställt nedanstående mål för Södra Dalarnas Räddningstjänstförbund.

### **Nationella mål**

Med de nationella målen vill staten förhindra att ambitionsnivån blir för låg i kommunen för skydd mot olyckor. De nationella målen är riktningsgivande för det allmännas ansvar, är övergripande och kan brytas ner i kommunerna.

Följande två nationella mål finns beskrivna i Lag (2003:778) om skydd mot olyckor:

1. Lagen syftar till att i hela landet bereda människors liv och hälsa samt egendom och miljö, ett med hänsyn till de lokala förhållandena tillfredställande och likvärdigt skydd.
2. Räddningstjänsten ska planeras och organiseras så att räddningsinsatser kan genomföras inom en godtagbar tid och på ett effektivt sätt.

### **Övergripande mål**

Förbundets medlemskommuner ska ha en bra olycksförebyggande verksamhet och en väl fungerande räddningstjänst kopplat till de nationella målen. Miljön ska vara säker att bo, vistas och verka i.

## Verksamhetsspecifika mål

Mål som SDR ska arbeta med att uppnå under handlingsprogrammets löptid. De verksamhetsspecifika målen skall vara mätbara och konkreta för att enkelt kunna följas upp. En kontinuerlig översyn av måluppfyllelse genomförs årligen. Nedan redovisas måluppföljningen 2023-12-31.



Målet är uppfyllt







Målet är delvis uppfyllt




Målet är inte uppfyllt

Mål	Förväntat resultat	Kommentarer 2023-12-31	Mål- upp- fyllelse
Tillsynsverksamheten skall bedrivas utifrån det behov och risker som finns inom respektive verksamhetsområde	Tillsynsplan omfattande minst 150 st. tillsynsobjekt upprättas årligen och fullföljs. Val av tillsynsobjekt och intervall mellan tillsynen sker utefter behov och risker som finns.	Antal tillsynsbesök med fokusområden Gemensamhetsboende, kyrkor och flerbostadshus uppgick till 163 st. Tillsynsplan uppfylldes. Samtliga verksamheter enligt tillsynsplanen i förbundet tillsynades.	
Hantera alla de tillståndsansökningarna för både brandfarliga och explosiva varor som lämnas/skickas in till förbundet med god kvalitet inom rimlig tid.	Samtliga som lämnar in en komplett ansökan skall ha ett besked inom 3 månader om huruvida de får hantera brandfarliga och/eller explosiva varor.	Målet uppfyllt med 100%. Beskedet ges oftast inom 1 månad efter komplett ansökan.	
Samverkan med i första hand medlemskommunerna i frågor rörande riskhantering i samhällsbyggnadsfrågor skall hanteras med god kvalitet inom rimlig tid.	Kvalitativa svar skall lämnas på inkomna remisser inom angiven remisstid.	Målet uppfyllt med 100%. Beskedet ges oftast inom 1 månad efter komplett ansökan.	
Anställda hos företag, förvaltningar och organisationer skall ha kunskap att kunna genomföra förebyggande, skadebegränsande och livräddande åtgärder kopplade till brand eller sjukdomsfall.	Utbildningar inom dessa områden skall erbjudas inom den tid som kunderna önskar, till ett marknadsmässigt pris och hållas av godkända instruktörer. Antalet utbildade personer ska vara i genomsnitt 2 500 varje år.	Antal utbildade landade på ca 2 200 personer vilket är en viss återhämtning jämfört med tidigare år (1 800).	

Mål	Förväntat resultat	Kommentarer 2022-12-31	Mål- upp- fyllelse
<p>SDR är sammanhållande i frågor rörande förebyggande av bränder och storskaliga kemikalieolyckor inom förbundsområdet.</p>	<p>SDR kallar till kvartalsvisa träffar med Sevesoföretag och samarbetar med Länsstyrelserna rörande tillsyn av dessa.</p>	<p>Träffar med samtliga företag som hanterar kemikalier storskaligt inom förbundsområdet har skett under perioden. Säkerhetsråd med regelbundna träffar med de myndigheter som hanterar säkerhetsfrågor sker genom våra båda länsstyrelserns försorg.</p>	
<p>Antalet inträffade bostadsbränder ska minska med 5% inom förbundsområdet</p>	<p>Tillsyn och bostadsbesök enligt KUB modellen, med fokus på områden där många tidigare bränder inträffat, skall genomföras. KUB-besöken skall uppgå till 500 per år. Utöver det bistå medlemskommunerna i satsningar för individanpassat brandskydd. Antalet bostadsbränder ska minska med 5% under mandatperioden 2023-2026.</p>	<p>Inga KUB-besök utfördes 2023, omtag planeras 2024. Antal bränder har under 2023 minskat för tredje året i rad. Effekten kan ha att göra med satsning på flerbostadshustillsyn (så gott som samtliga flerbostadshus i Förbundet har tillsynats) men det är fortfarande för tidigt att dra säkra slutsatser.</p>	
<p>Det systematiska arbetsmiljöarbetet skall involvera hela organisationen.</p>	<p>Tydligare arbetsmiljöarbete där ansvar och befogenheter delegeras till rätt beslutsnivåer inom hela organisationen.</p>	<p>En ny struktur och ett nytt arbetssätt för förbundets systematiska arbetsmiljöarbete har implementerats. Arbetsmiljörelaterade arbetsuppgifter att delegeras och åtgärder följas upp på ett tydligare och mer inkluderande sätt.</p>	
<p>SDR ska ingå i en etablerad systemledning.</p>	<p>SDR ska under handlingsprogrammets löptid öka förbundets operativa, strategiska och normativa förmåga. Detta ska uppnås genom samverkan med andra räddningstjänster för upprättande av gemensamma ledningsnivåer för bakre ledning. Den bakre ledningen ska vara ständigt bemannad och ha förmåga att kontinuerligt bedöma och anpassa ledning och användning av resurser.</p>	<p>SDR ingår i systemledning via Räddningsregion Bergslagen. Samarbetet fungerar mycket väl och fortsätter att utvecklas. Förutom operativ ledning, genererar RRB mycket synergieffekt framför allt inom området kompetensutveckling av befäl.</p>	

Mål	Förväntat resultat	Kommentarer 2022-12-31	Mål- upp- fyllelse
SDR ska ha aktuella insatsplaner på samtliga objekt där sådant stöd behövs för en lyckad insats.	SDR skall årligen skapa insatsplaner för nytillkomna objekt inom förbundsområdet samt under handlingsprogrammets löptid revidera samtliga insatsplaner och göra dessa digitalt tillgängliga. Under 2020 ska ett styrdokument upprättas för vilka typer av objekt som insatsplaner ska upprättas.	De flesta ”högriskobjekt” har insatsplaner och insatsstöd som revideras kontinuerlig, i samarbete mellan verksamhet och SDR. SDR har påbörjat arbete att digitalisera dessa. Styrdokument återstår att ta fram.	
Utveckla lärandet av inträffade händelser. Erfarenheter och brister skall leda till åtgärdsplaner kopplade till utbildning.	Olycksutredningar ska utföras efter varje räddningstjänstinsats enligt gällande rutiner. Erfarenhetsåterkoppling till berörd personal ska genomföras vid utökade utredningar.	Olycksförloppsutredningar genomförs för insatser av omfattande karaktär. Erfarenhetsåterföring sker genom slutsatser från utredningarna eller i enklare form genom insatsuppföljning. Under 2023 genomfördes ett antal fördjupade olycksförloppsutredningar.	
Räddningsstyrkornas anspänningstider ska hållas vid alla typer av larm	<b>Anspänningstiderna för respektive styrka ska hållas vid 90 % av insatserna. Tiden ska mätas genom indikation första fordon ut. Vid förlarm mäts tiden från huvudlarmet.</b>	<b>Det kvarstår tekniska utmaningar med att kvalitetssäkra anspänningstiden för respektive station exakt, men samtliga händelserapporter går igenom och larmkvittentiderna (som även övervakas av SOS) kollas mot förskriften anspänningstid.</b>	
SDR ska under varje mandatperiod utföra risk- och sårbarhetsanalys för dess egen verksamhet.	Även SDR kan bli drabbade av olika kriser och extraordinära händelser. Genom att arbeta proaktivt ska påverkansgraden minska.	Arbetet med risk- och sårbarhetsanalysen (RSA) ska under mandatperioden intensifieras, det finns en grundplanläggning som behövs färdigställas. En intern arbetsgrupp bör starta upp arbetet under 2024.	

<p>SDR ska kunna bedriva fullgod verksamhet även under höjd beredskap.</p>	<p>SDR ska planera för att under höjd beredskap (skärpt som högsta) kunna utföra sina normala samt tillkommande åtaganden kopplade till verksamheten.</p>	<p>Vi har en krigsorganisation med dess bemanning, dock behövs vidare planering och uppbyggnad intensifieras under mandatperioden. Kontinuitetsplanering, planläggningar, information och utbildning ska intensifieras.</p>	
--	---	---	---





## SÖDRA DALARNAS RÄDDNINGSTJÄNSTFÖRBUND

Förbundskansliet

24-04-15

Handläggare / direkttelefon

Mats Jansson / 0226-64 58 01

### **Delårsrapport 2024-03-31 samt årsprognos 2024**

#### ***Generella kommentarer ekonomi 2024***

Budgetramar för 2024 beräknades i början av 2023 utifrån prognos för 2023 samt prognoser om bland annat inflation, räntor och löner från hösten 2022. Utfallet från 2023 gav högre kostnader än budgetramen, dels som ett resultat av högre kostnadsläge än prognoserna från 2022, dels en mycket torr sommar. En torr sommar gör att antalet bränder i skog och mark blev fler än normalt. Skogsbränder leder ofta till relativt långa insatser med eftersläckning och kontroll. Långa insatser gör att vi bl a behöver kalla in extrapersonal för bemanning av räddningsstationer och upprätthållande av beredskap. Detta medförde att personalkostnaderna blev högre än budget för första halvåret 2024. Kostnader för stora skogsbränder som den på Målarberget i Norberg får vi viss statlig ersättning för från MSB. Denna ersättning inkluderar även förhöjt slitage på fordon och räddningsmateriel. Ersättningen har betalats ut som engångsbelopp men förväntas täcka kommande förhöjda service- och reparationskostnader. På så sätt blir ersättningarna från MSB betalda i förskott och ger ett överskott det året händelsen inträffat. Detta överskott tillsammans med noggrant arbete med att hålla nere kostnader under senare delen av året gjorde att vi kunde klara budget. För 2024 lider vi fortfarande till viss del av det oförutsett höga kostnadsläget 2023 i form av högre löneökningar och inflation. Trots ett tufft ekonomiskt läge gör vi i nuläget bedömningen att beslutade budgetramar kommer att hållas med en säker leverans av räddningstjänst av högsta kvalitet under året.

#### ***Kommentar till delårsrapport***

Verksamhetens intäkter: Intäkterna första kvartalet är totalt 166 tkr högre än budget. De externa intäkterna är traditionellt koncentrerade till årets fem första månader samt de fyra sista, detta på grund av uteblivna intäkter från till exempel tillsyn och extern utbildning över sommaren. Eftersom budgeten är jämnt fördelad över tolv månader är det normalt med ett överskott jämfört med budget under första kvartalet.

Verksamhetens kostnader: Kostnaderna första kvartalet är totalt 72 tkr högre än budget. Vi har några ”framtungade kostnader” som påverkat kostnaderna, till exempel så har vi kostnader för företagshälsovård på 500 tkr redan nu och årsbudgeten, vilken bedöms kunna hållas, ligger på strax över 700 tkr. I övrigt ser de stora kostnadsområdena som löner ut att ha relativt små avvikelser mot budget.

Avskrivningar och finansnetto: Kostnaderna för avskrivningar ligger 10 tkr lägre än budget, vilket beror på att vi väntar på leverans för en släckbil. Finansnettot ligger 82 tkr högre än budget, vilket beror på fortsatt höga ränteintäkter på likvida medel samt att vi varit försiktiga i intäktsbedömningen på grund av det osäkra ränteläget.

Totalt: Resultatet för perioden är totalt **330 tkr bättre än budget.**

### ***Kommentar till årsprognosen***

Resultatet vid årets slut beräknas med nuvarande förutsättningar och ett gott ekonomiarbete hamna på ett resultat som är i nivå med budget, dvs ett nollresultat.

Pensionskostnaderna bedöms utifrån KPA:s senaste prognos är i linje med budget. Enligt avtal med medlemskommunerna skall pensionskostnaderna regleras i det årliga kommunbidraget.

Årsprognosens tillförlitlighet så här tidigt på året är givetvis betydligt lägre än den prognos som görs efter augusti månads utgång. Utfallet av sommarmånaderna vad gäller bränder i skog och mark kan i hög grad påverka räddningstjänstens ekonomiska resultat.

### ***Personal***

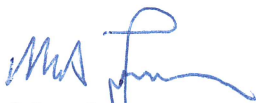
Rekrytering pågår av räddningspersonal i beredskap vid flertalet räddningsstationer inom förbundet. Störst behov finns i Horndal och Långshyttan.

En ny sk RIB-chef har rekryterats i början av året. RIB-chefen ansvarar för räddningspersonal i beredskap.

Efter att en ny lag om civilplikt började gälla i början av 2024 kommer rekrytering av första kullen civilpliktiga brandmän genomföras under året.

### ***Projekt***

- Ett projekt pågår för framtagande av rutiner och arbetssätt vid situationer där hot och våld förekommer eller kan förekomma. Utbildning kopplade till dessa rutiner kommer därefter att genomföras.
- Vidareutveckling av rutiner och delegationer samt utbildning gällande systematiskt arbetsmiljöarbete (SAM) pågår inom förbundet. Arbetet inkluderar även rutiner för tillbudsrapportering och medarbetarsamtal mm.
- En övningsanläggning för ledningsträning av räddningstjänstens olika operativa ledningsnivåer färdigställs under våren vid räddningsstationen i Avesta. Anläggningen ska vara i drift under maj månad. Även befäl från andra räddningstjänstorganisationer kommer att utbildas i anläggningen.



Mats Jansson  
Räddningschef

# SÖDRA DALARNAS RÄDDNINGSTJÄNSTFÖRBUND

## RESULTATRÄKNING

Perioden mars

		2024	
	Budget	Utfall	+/-
Verksamhetens intäkter	20 218	20 384	166
Verksamhetens kostnader	-19 591	-19 519	72
Avskrivningar	-805	-795	10
<b>Verksamhetens nettokostnad</b>	<b>-178</b>	<b>70</b>	<b>248</b>
Finansiella intäkter	225	311	86
Finansiella kostnader	-47	-51	-4
<b>Resultat efter skatter och finansnetto</b>	<b>0</b>	<b>330</b>	<b>330</b>
Extraordinära poster	0	0	
<b>Förändring EGET KAPITAL</b>	<b>0</b>	<b>330</b>	<b>330</b>

## RESULTATRÄKNING

Årsprognos

		2024	
	Budget	Prognos	+/-
Verksamhetens intäkter	80 873	80 873	0
Verksamhetens kostnader	-78 364	-78 364	0
Avskrivningar	-3 220	-3 220	0
<b>Verksamhetens nettokostnad</b>	<b>-711</b>	<b>-711</b>	<b>0</b>
Finansiella intäkter	900	900	0
Finansiella kostnader	-189	-189	0
<b>Resultat efter skatter och finansnetto</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>0</b>
Extraordinära poster	0	0	0
<b>Förändring EGET KAPITAL</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>0</b>



## Resultatrapport i sammandrag

Kkr Januari-april 2024

	Årsbudget 24	Budget	Utfall	Diff	Avvikelse %
<b>INTÄKTER</b>					
Externa intäkter	8 217	2 739	3 130	391	14,3%
<b>S:a intäkter</b>	<b>8 217</b>	<b>2 739</b>	<b>3 130</b>	<b>391</b>	<b>14,3%</b>
<b>KOSTNADER</b>					
Personalkostnader	-47 773	-15 924	-16 196	-272	-1,7%
Lokalkostnader	-13 622	-4 541	-4 602	-61	-1,3%
Övriga externa kostnader	-9 225	-3 075	-2 820	255	8,3%
<b>S:a kostnader</b>	<b>-70 620</b>	<b>-23 540</b>	<b>-23 618</b>	<b>-78</b>	<b>0,3%</b>
<b>Resultat före avskrivningar</b>	<b>-62 403</b>	<b>-20 801</b>	<b>-20 488</b>	<b>313</b>	<b>1,5%</b>
Avskrivningar	-3 220	-1 073	-1 044	29	2,7%
<b>Resultat före finansiella poster</b>	<b>-65 623</b>	<b>-21 874</b>	<b>-21 532</b>	<b>342</b>	<b>1,6%</b>
Finansiella poster	711	237	325	88	37,2%
<b>Verksamhetsresultat</b>	<b>-64 912</b>	<b>-21 637</b>	<b>-21 207</b>	<b>430</b>	<b>2,0%</b>
Kommunbidrag o pensioner	64 912	21 637	21 542	-95	
<b>RESULTAT</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>336</b>	<b>336</b>	



**SKYDDSAVDELNINGEN**

Stefan Lundqvist  
0226-645824  
Stefan.lundqvist@avesta.se

## Allmänna delen av kommunens plan för räddningsinsatser för Boliden Mineral AB i Garpenberg, Hedemora kommun,

enligt Lagen (1999:381) om åtgärder för att förebygga och begränsa följderna av allvariga kemikalieolyckor



Upprättad 2024-02-14 av:

Stefan Lundqvist  
2:e Stf Räddningschef

Godkänd 2024-05-23 av:

Förbundsdirektionen



## Allmänt om kommunens plan för räddningsinsatser

*Lagen (1999:381) om åtgärder för att förebygga och begränsa följderna av allvarliga kemikalieolyckor* delar upp verksamheter där risk för allvarliga kemikalieolyckor föreligger i en lägre och en högre kravnivå, beroende på vilka farliga ämnen som hanteras och i vilka mängder.

Den lägre kravnivån innebär att företaget är skyldigt att göra en anmälan kompletterat med en beskrivning hur verksamheten kan förebygga riskerna för en allvarlig kemikalieolycka, till länsstyrelsen. Dessutom är verksamhetsutövaren skyldig att skapa ett handlingsprogram för att på motsvarande sätt förebygga allvarliga kemikalieolyckor.

Boliden Mineral AB tillhör den högre kravnivån vilket innebär att det dessutom måste redovisa en säkerhetsrapport som skall förnyas vart femte år eller vid större förändringar. Säkerhetsrapporten beskriver verksamheten, verksamhetens riskprofil, farliga ämnen, handlingsplan samt en intern nödlägesberedskap vid en allvarlig kemikalieolycka.

Utöver det, åläggs enligt *Förordningen (2003:789) om skydd mot olyckor* kommunen att upprätta en plan för räddningsinsatser för verksamheter som tillhör den högre kravnivån, av vilken anledning föreliggande plan har tagits fram. Planens innehåll följer *Myndigheten för samhällsskydd och beredskaps föreskrifter om åtgärder för att förebygga och begränsa följderna av allvarliga kemikalieolyckor (MSBFS 2015:8)*.

Boliden hamnar på den högre kravnivån på grund av hanteringen av mineralkoncentrat, sprängämnen, natriumdikromat, gasol, metanol, samt koppar- och zinksulfat. Boliden finns även upptaget som farlig verksamhet enligt 2 kap § 4 i *Lagen (2003:778) om skydd mot olyckor*. Dessutom räknas Rullshyttesjön (kallad även Rullshyttemagasinet), en uppdämd sjö i närheten som används av Boliden för deponering av utvinningsavfall som riskanläggning enligt *Förordningen (2013:319) om utvinningsavfall*.

Den kommunala planen för räddningsinsats skall presenteras för allmänheten genom utställning för att allmänheten ska ges möjlighet att lämna synpunkter på planen, vilket är ett krav i *Förordningen (2003:789) om skydd mot olyckor*. Därefter fastslås den i direktionen för Södra Dalarnas Räddningstjänstförbund.

Planen för räddningsinsats skall förnyas vart tredje år eller när det annars till följd av ändrade förhållanden finns anledning därtill.

För att säkerställa planens funktion och ändamålsenlighet övas den minst vart tredje år.

Planen för räddningsinsats gäller från och med 2024-06-01.



## Beskrivning av Boliden

Boliden i Garpenberg bryter malm i en underjordsgruva. Ur malmen anrikas zink, bly, koppar, silver och guld i ett anrikningsverk ovan jord. I gruvan finns flera brytningsområden som är sammanbyggda med förbindelsevägar. Det finns två möjligheter att ta sig ned till brytningsområdena: via hissen och eller via bilväg, även kallad ramp.

På industriområdet finns en reningsanläggning för att ta bort kvävet i gruvvattnet. Då stora mängder vatten och sand pumpas upp från gruvan och anrikningsverket till Ryllshytttemagasinet, finns även en vattenreningsanläggning. För rening av tiosalter och metaller.

## Vilka kemikalier hanteras vid Boliden Mineral?

När det är kallt ute behöver tilluften till gruvan värmas. Uppvärmningen sker i huvudsak genom en värmeväxlare. Som spetsvärme används gasol. Vid brytningen används olika typer av sprängmedel. I reningsprocessen av gruvvattnet används bl.a. metanol, fosforsyra och svavelsyra. I vattenreningsanläggningen vid Ryllshytttemagasinet som renar det ur gruvan utpumpade vatten används bl.a. väteperoxid, järnsulfat, kalciumhydroxid och svavelsyra i reningsprocessen.

Brytning och produktion pågår dygnet runt året om vilket innebär en ständig hantering av kemikalier, det finns alltid specialutbildad personal på plats för att övervaka verksamheten. Under dagtid kan ända upp till 180 personer vistas samtidigt under jord.

De aktuella kemikaliernas egenskaper redovisas nedan:

### **Gasol**

Gasol är en färglös och luktlös gas (dock tillsätts ett illaluktande tillsatsämne för att man ska bli uppmärksam på läckage). Gasolen är mycket brandfarlig och bildar explosiva gasblandningar tillsammans med luft. Den förvaras under tryck (7 bar vid 15 °C) och är då i vätskeform i behållaren (s.k. tryckkondenserad gas). Utanför behållaren, är den i gasform och är då dubbelt så tung som luft varför den har en benägenhet att ansamlas i lågt liggande områden. Gasol är ett handelsnamn och består vanligen av 95 % propan och små mängder etan, propen och isobutan samt ett illaluktande tillsatsämne.

Största risk: Brand- och explosionsfara

### **Kaliumamylxantat/Natriumisobutylxantat**

Xantaterna är fasta ämnen i form av ljusgul vattenlöslig pellets. Xantaterna är hälsoskadliga och miljöfarliga. Ämnena har en obehaglig lukt och i kontakt med fukt eller vatten bildas den mycket brandfarliga och giftiga gasen koldisulfid. Koldisulfid har en mycket obehaglig lukt, är giftig och extremt brandfarlig.

Största risk: brand- och explosionsfara, förgiftning samt miljöskada.

### **Kopparsulfat**

Kopparsulfat är ett pulver med blå kristaller. Ämnet är luktfritt och lösligt i vatten och kan vara farligt vid inandning. Ämnet verkar kraftigt irriterande på ögon, hud och slemhinnor. Kopparsulfat är giftigt och miljöfarligt. Ämnet kan vid brand bilda svaveltrioxid som är frätande.

Största risk: miljöskada, förgiftning



### **Metanol**

Metanol är vid rumstemperatur en vätska. Vätskan är färglös men avger en skarp spritdoft. Vätskan är mycket lättflyktig (gasmoln bildas lätt) och därför kan ångorna av vätskan redan vid rumstemperatur bilda explosiva gasblandningar med luft. Metanol är en polär vätska, d.v.s. helt blandbar med vatten. Gasen som bildas är tyngre än luft vilket innebär att eventuella gasmoln samlas i låglänta områden, exempelvis källare eller brunnar. Metanol är dessutom giftig vid inandning, hudkontakt och förtäring.

Största risk: Brand- och explosionsfara, förgiftning, miljöskada

### **Mineralkoncentrat av zink, koppar, järn och bly**

Mineralkoncentratet (sligen) är icke brännbar produkt vid normala förhållanden och är inte heller hälsofarlig vid normal hantering men bedöms ändå kunna leda till fosterskador. Försurat vatten kan leda till att bly, koppar och zink blir lösliga. Koncentratet innehåller metaller som kan ge negativ påverkan på miljön

Största risk: Förgiftning, miljöskada

### **Svavelsyra**

Svavelsyra är en klar färglös vätska med stickande lukt. Syran är blandbar med vatten. Vid kontakt med vatten uppstår kraftig värmeutveckling. Syran är svårflyktig och vid ett läckage uppstår ångor och dimma endast i begränsad omfattning. Svavelsyran är i sig inte brandfarlig men kan i kontakt med organiska material orsaka förkolning och ev. antändning. I kontakt med vissa metaller kan syran bilda vätgas vilket med luft kan bilda explosiva gasblandningar i slutna utrymmen.

Största risk: Frätskada, kemisk reaktion

### **Väteperoxid**

Väteperoxid är en klar färglös vätska med något stickande lukt. Vätskan är farlig vid förtäring och kan ge allvarliga ögonskador vid kontakt. Vätskan avger lätt syre och kan vid kontakt med organiska ämnen orsaka brand eller explosion. Risk för explosion slutna behållare genom hastig tryckökning.

Störst risk: Brand och explosionsfara

### **Zinksulfat**

Zinksulfat är ett vitt pulver med färglösa kristaller. Ämnet är luktfritt och lösligt i vatten och kan verka irriterande på ögon, hud och slemhinnor. Ämnet kan vid brand bilda svaveldioxid som är mild toxisk.

Största risk: miljöskada

### **Hur lagras kemikalierna?**

Lagringen av, zinksulfat, xantater och kopparsulfat sker i ett särskilt utrymme i anrikningsverket. Hanteringen av kemikalierna sker i och i anslutning till anrikningsverkets flotationsavdelning. Materialet som produceras i anrikningsverket är mineralkoncentrat (sliger) av bl.a. zink, bly och koppar som klassas som både giftigt och hälsofarligt. Lagringen av sprängmedel sker under jord i särskilda sprängmedelsförråd som är avskilda från övriga verksamheten. Lagring av gasol, metanol, svavelsyra och natriumhydroxid sker i avsedda cisterner. Lagringen av



väteperoxid och svavelsyra sker vid Ryllshyttmagasinet reningsanläggning. Det lagras även väteperoxid vid gruvområdets norra del ovan jord.

### **Vilka allvarliga kemikalieolyckor med de aktuella kemikalierna är troliga?**

Boliden Mineral är klassad som en Sevesoanläggning i den högre kravnivån framförallt på grund av hanteringen av sprängmedel, reagensmedel och mineralkoncentrat (d.v.s. produkten de framställer). Inget av dessa ämnen kan orsaka någon akut skada på allmänheten, inte ens sprängmedlet (eftersom den hanteras under jord). För allmänheten skulle en sprängolycka under transport på allmän väg ha allvarligaste konsekvenser. Transport av farligt gods på väg och järnväg omfattas av separat lagstiftning och behandlas inte i denna plan.

Även inne i anläggningen, skulle det allvarligaste vara om det inträffade en explosion nere i gruvan. Ett sådant scenario skulle kunna leda till stora konsekvenser för de som arbetar och vistas i gruvan. Skulle en sådan händelse ändå inträffa så kommer det att betraktas som en mycket svår olycka.

Risk för allvarliga skador finns vid täkterna B6 och Stålbo, som vid sprängning innehåller stora mängder sprängmedel.

De flesta olyckor som inbegriper kemikalier är mindre till omfattning och ger ingen påverkan på omgivningen utanför verksamheten.

### **Vilka allvarliga olyckor kopplade till Bolidens hantering av utvinningsavfall är troliga?**

Det olycksscenario som skulle få allvarligaste konsekvenser för omgivningen vore om haveri på dammarna i Ryllshyttmagasinet, inträffade. Det skulle medföra risk för utsläpp av vatten och deponerad sand vilket skulle medföra stigande vattennivåer, höga flöden och risk för översvämningar nedströms magasinet. Vissa tomter och vägar skulle bli översvämmade och risk för människoliv föreligger. Dessutom får man räkna med påverkan på miljön eftersom utvinningsavfallet klassas som farligt avfall.

### **Hur larmas kommunens räddningstjänst vid en allvarlig olycka?**

Vid en allvarlig olycka, kommer utalarmeringen av kommunens räddningstjänst ske som vanligt via SOS Alarm i Örebro, efter ett 112-samtal. Räddningsåtgöraren på SOS är samplacerad med ledningsfunktionerna i Räddningsregion Bergslagen som sköter den övergripande bakre ledningen av alla insatser inom räddningsregionen inklusive de inom Hedemora kommun.

### **Är kommunen tillräckligt rustad för att kunna hantera en allvarlig olycka?**

Den kommunala räddningstjänsten inom Fagersta, Norberg, Avesta och Hedemora kommuner utövas av Södra Dalarnas Räddningstjänstförbund, kallat SDR (se även bilagan). SDR har en grundläggande egen förmåga att genomföra insatser vid olyckor som involverar farliga kemikalier. De närmaste räddningsstationerna finns i Hedemora, Horndal och Långshyttan. Stationerna i Hedemora och Långshyttan bemannas av var sin styrka med ett befäl och fyra brandmän i beredskap dygnet runt (deltidspersonal), medan stationen Horndal av ett befäl och två brandmän i beredskap dygnet runt (deltidspersonal). Den närmaste räddningsstationen med kemdykarkompetens i Avesta tätort bemannas dygnet runt av en styrka bestående av ett befäl och tre brandmän samt en insatsledare. Utöver det finns en regional insatsledare inom SDR med dygnet-runt-beredskap på stationen Avesta (ordinarie dagtid arbetstid), i hemmet eller någon annanstans inom SDR:s medlemskommuner.



Räddningstjänsten kommer även att få hjälp av Bolidens specialutbildade personal på plats (s.k. vägvisare) som förfogar över egna räddningsfordon både under och över jord och där vägvisarstyrkan besitter bl.a. rökdykarkompetens. Utöver det finns insatsplaner och nödrutiner framtagna av Boliden.

### **Vilka räddningsresurser kommer larmas ut och hur kommer de ledas vid en allvarlig olycka i Garpenberg?**

Vid en större kemikalieolycka i Garpenberg dras larm på stationerna i Hedemora, Horndal, Långshyttan samt Avesta för att bl.a. få ut kemdykare. Kemdykarkompetens finns i Avesta och deras uppgift blir att livrädda (inklusive eventuell evakuering av gruvans personal), säkra och sanera platsen. Vid en omfattande och långvarig kemikalieolycka, kommer fler resurser behöva larmas. Samma stationer blir aktuella att larma vid eventuellt dammbrott. Den övergripande ledningen inklusive den av eventuellt andra samtidigt pågående räddningsinsatser och all utalarmering inklusive den av förstärkningsresurserna utanför den egna organisationen sköts inom SDR av Räddningsregionen Bergslagen.

Den skadeplatsnära räddningsledningen kommer skötas av räddningsledare på plats, troligast Regional Insatsledare Södra Dalarna alternativt Regional Insatsledare Örebro, med eventuella andra beslutsstöd och i samverkan med polisens och ambulansens ledningsfunktioner.

### **Vad blir räddningstjänstens åtgärder vid en allvarlig olycka?**

Beroende på olyckstyp, kommer räddningstjänsten fokusera på något eller flera av följande: livräddning, sanering av drabbade, tätning av läckage, brandsläckning, utrymning av människor i riskzonen.

Vid fara för allmänheten kommer räddningsledningen fatta beslut om inrymning (att man ska hålla sig inomhus) eller utrymning (att man skyndsamt lämnar området). Informationen sker via s.k. VMA (se nedan) samt räddningstjänst- och polispersonal på plats.

Vid ett dammbrott, kommer Räddningstjänstens fokus vara avspärrning av vägar in till påverkade områden och utrymning av människor i riskzonen. Till sin hjälp kommer Räddningstjänsten ha Bolidens vägvisare och krisorganisation som i sina nödlägesrutiner för dammbrott har bl.a. avspärrning av vägar och kontakt till berörda boende enligt framtagna kontaktlistor. För att förenkla insatsplanering och -genomförande finns insatsplaner och utbredningskartor för översvämning resulterande i dammbrott framtagna.

### **Hur kommer samverkan med andra myndigheter ske vid en allvarlig olycka?**

Samverkan med myndigheter och resurser på skadeplatsen (t.ex. polis, sjukvård, företagets ledning) kommer främst åligga räddningsledaren. Kontakt med övriga aktörer åligger bakre ledning (larmbefäl- och vakthavande befäl samt eventuell stab) i samspråk med räddningsledaren.

### **Hur kommer allmänheten och närliggande verksamheter informeras vid en allvarlig olycka?**

Allmänheten i kommunens tätort samt närliggande företag och verksamheter kommer vid behov varnas via ett varnings- och informationssystem, "Viktigt Meddelande till Allmänheten" (VMA). Viktigt meddelande kan aktiveras på räddningsledningens begäran av SOS Alarm eller på brandstation i Avesta vid fara för liv eller hälsa.



Om ett VMA aktiveras ska man:

1. Gå inomhus.
2. Stänga alla fönster och om möjligt även ventilationen.
3. Lyssna på radion (radio P4 Dalarna).
4. Avvakta mer information.

Kommunen ansvarar för att allmänheten som kan komma att beröras av en olycka på objektet får information om riskerna och hur man ska agera vid olycka. Information sker på företagets bekostnad och skall ges minst vart femte år.

### **Kommer andra stater behöva informeras vid en allvarlig olycka i Garpenberg?**

Om effekterna av en olyckshändelse på Boliden skulle kräva åtgärder till skydd för befolkningen eller miljön i ett annat land än Sverige ska räddningstjänsten omedelbart meddela berörd myndighet i det landet. Detta är dock inte relevant för någon tänkbar olycka vid Boliden Garpenberg.

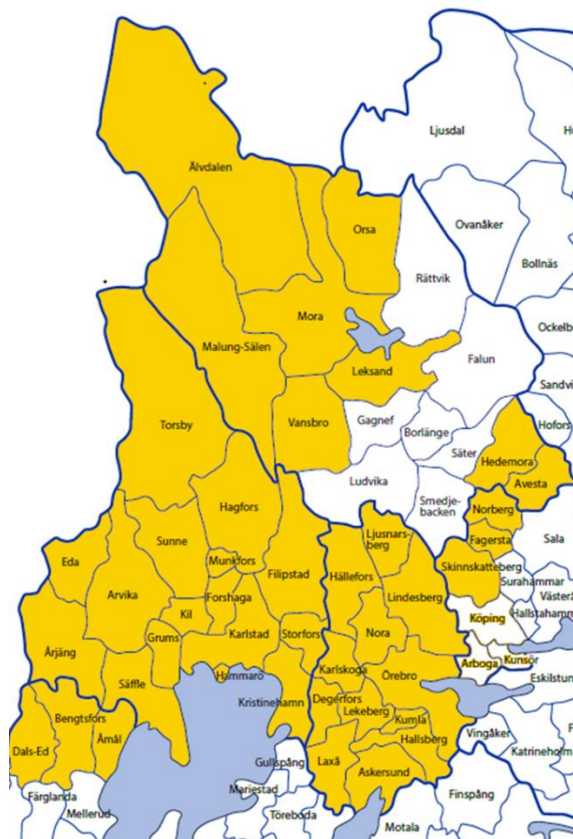
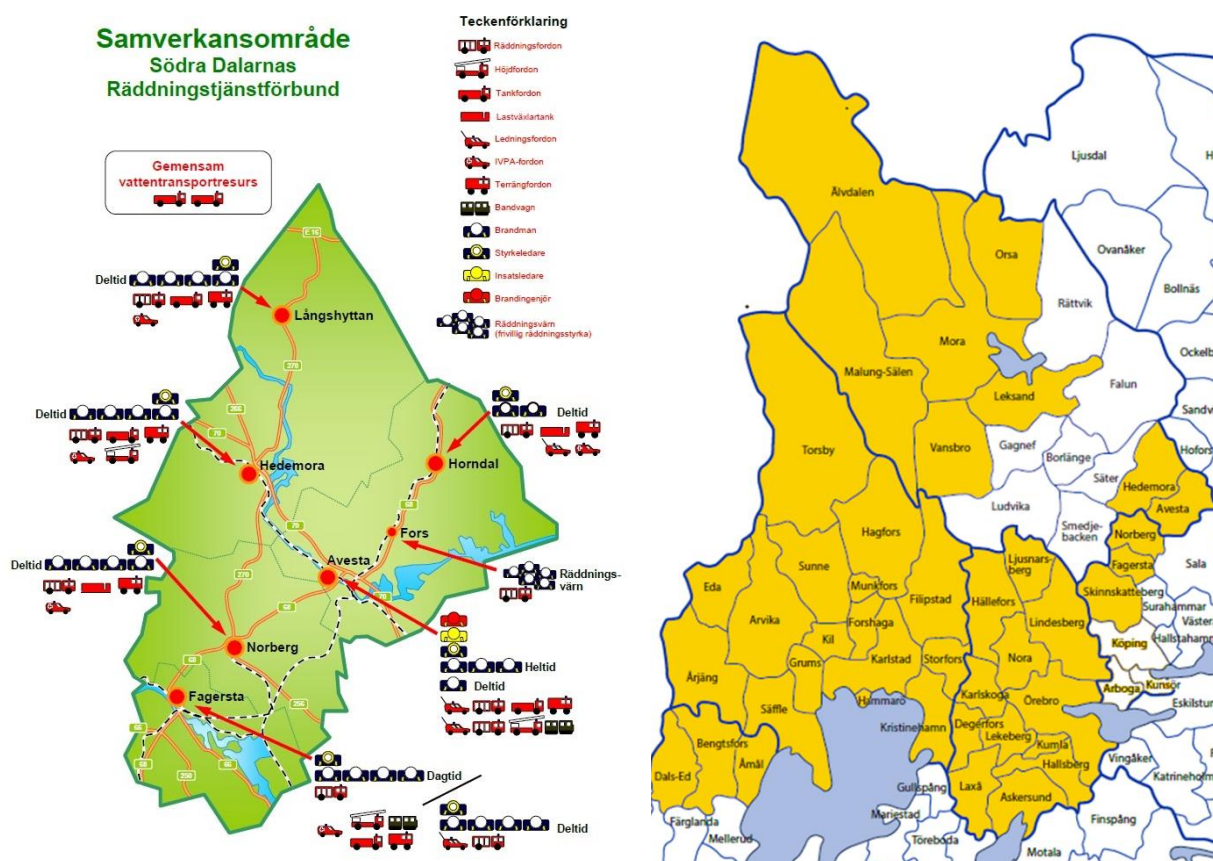
Stefan Lundqvist  
Stf Räddningschef



## Bilaga – Hur är räddningstjänsten i Hedemora kommun organiserad?



**Södra Dalarnas Räddningstjänstförbund (SDR)** utövar kommunal räddningstjänst i kommunerna Avesta, Hedemora, Fagersta och Norberg. SDR består av en heltidsstation, fem deltidstationer och ett räddningsvårn, med sammanlagt ca 144 anställda, varav minst 30 i jour eller beredskap enligt nedan. SDR ingår i Räddningsregion Bergslagen (RRB) som är en gemensam operativ ledningsorganisation för räddningstjänsterna i Värmlands län, Örebro län och delar av Dalarna, Västra Götaland och Västmanland. Den bakre ledningen inklusive bl.a. stöd till räddningsledaren på plats, utalarmering av Räddningsregionens samtliga resurser (110 stationer) samt begäran av förstärkning från omkringliggande räddningsorganisationer sker från ledningscentralen på brandstationen i Örebro, samlokaliserad med SOS Alarm.



*Resurserna inom Södra Dalarnas Räddningstjänstförbund (till vänster) och de ingående kommunerna i Räddningsregion Bergslagen (till höger).*



**SKYDDSAVDELNINGEN**

Stefan Lundqvist  
0226 - 645824  
Stefan.lundqvist@avesta.se

## Allmänna delen av kommunens plan för räddningsinsatser för Fagersta Stainless AB i Fagersta enligt Lagen (1999:381) om åtgärder för att förebygga och begränsa följderna av allvariga kemikalieolyckor

---



Upprättad 2024-02-15 av:

Stefan Lundqvist  
2:e Stf Räddningschef

Godkänd 2024-05-23 av:

Förbundsdirektionen



## Allmänt om kommunens plan för räddningsinsatser

*Lagen (1999:381) om åtgärder för att förebygga och begränsa följderna av allvarliga kemikalieolyckor* delar upp verksamheter där risk för allvarliga kemikalieolyckor föreligger i en lägre och en högre kravnivå, beroende på vilka farliga ämnen som hanteras och i vilka mängder.

Den lägre kravnivån innebär att företaget är skyldigt att göra en anmälan kompletterat med en beskrivning hur verksamheten kan förebygga riskerna för en allvarlig kemikalieolycka, till länsstyrelsen. Dessutom är verksamhetsutövaren skyldig att skapa ett handlingsprogram för att på motsvarande sätt förebygga allvarliga kemikalieolyckor.

Fagersta Stainless AB tillhör den högre kravnivån vilket innebär att det dessutom måste redovisa en säkerhetsrapport som skall förnyas vart femte år eller vid större förändringar. Säkerhetsrapporten beskriver verksamheten, verksamhetens riskprofil, farliga ämnen, handlingsplan samt en intern nödlägesberedskap vid en allvarlig kemikalieolycka.

Utöver det, åläggs enligt *Förordningen (2003:789) om skydd mot olyckor* kommunen att upprätta en plan för räddningsinsatser för verksamheter som tillhör den högre kravnivån, av vilken anledning föreliggande plan har tagits fram. Planens innehåll följer *Myndigheten för samhällsskydd och beredskaps föreskrifter om åtgärder för att förebygga och begränsa följderna av allvarliga kemikalieolyckor (MSBFS 2015:8)*.

Fagersta Stainless AB tillhör på den högre kravnivån på grund av hanteringen av gasol och fluorvätesyra och finns även upptaget som farlig verksamhet enligt 2 kap § 4 i *Lagen (2003:778) om skydd mot olyckor*.

Den kommunala planen för räddningsinsats skall presenteras för allmänheten genom utställning för att allmänheten ska ges möjlighet att lämna synpunkter på planen, vilket är ett krav i *Förordningen (2003:789) om skydd mot olyckor*. Därefter fastslås den i direktionen för Södra Dalarnas Räddningstjänstförbund.

Planen för räddningsinsats skall förnyas vart tredje år eller när det annars till följd av ändrade förhållanden finns anledning därtill.

För att säkerställa planens funktion och ändamålsenlighet övas den minst vart tredje år.

Planen för räddningsinsats gäller från och med 2024-06-01.



## Vilka kemikalier hanteras vid Fagersta Stainless AB?

Fagersta Stainless AB som ligger på f.d. Fagersta bruks industriområde tillverkar rostfri tråd i olika dimensioner, som sedan används till bland annat tillverkning av ekrar och skruvar. I produktionen är det framförallt storskalig användning av gasol och fluorvätesyra som innebär risker för en allvarlig kemikalieolycka även om andra kemikalier (svavel-, salpetersyra och vätgas) också används.

Gasolen används främst för att hetta upp trådens råmaterial. Gasolen lossas från järnvägsvagn eller lastbil och förvaras i en cistern på området med övervakning och ett inre skalskydd. Gasolen transporteras sedan via rör ut i produktionen. För att rengöra (beta) metallen används blandsyra bestående av fluorvätesyra, salpetersyra och vatten samt svavelsyra blandat med vatten. Syrorna förvaras i tankar inbyggda i särskilda från omgivningen avskilda och låsta lokaler med kameraövervakning. Syrorna hanteras i slutna system för att minimera risken vid hanteringen. Efter användning neutraliseras syrorna i en särskild anläggning och efter kontroll släpps sedan det renade vattnet ut i Kolbäckån. Vätgasen används i tråddrageriets glödningsugnar för att den kalldragna tråden skall få rätt egenskaper och utseende.

Kemikalierna hanteras så gott som ständigt, då produktionen pågår mer eller mindre dygnet runt och året om. Produktionen övervakas av personalen utbildad i risker med de hanterade kemikalierna.

De aktuella kemikaliernas egenskaper redovisas nedan:

### **Gasol**

Gasol är en färglös och luktlös gas (dock tillsätts ett illaluktande tillsatsämne för att man ska bli uppmärksam på läckage). Gasolen är mycket brandfarlig och bildar explosiva gasblandningar tillsammans med luft. Den förvaras under tryck (7 bar vid 15 grader C) och är då i vätskeform i behållaren (s.k. tryckkondenserad gas). Utanför behållaren, är den i gasform och är då dubbelt så tung som luft varför den har en benägenhet att ansamlas i lågt liggande områden. Gasol är ett handelsnamn och består vanligen av 95 % propan och små mängder etan, propen och isobutan samt ett illaluktande tillsatsämne.

Största risk: Brand- och explosionsfara.

### **Fluorvätesyra 75 %**

Fluorvätesyra är en vätska som är färglös med en stickande lukt. Syran är lätt blandbar med vatten och mycket lättflyktig (gasmoln bildas lätt) vid koncentrationer över 40%. Gasmolnet är tyngre än luft vilket innebär att ett moln av förgasad fluorvätesyra (HF) ansamlas efter marken (1,8 ggr tyngre än luft). Syran är extremt giftig vid inandning och hudkontakt, starkt frätande.

Största risk: Förgiftning och eller frätskada.

### **Svavelsyra**

Svavelsyra är en klar färglös vätska med stickande lukt. Syran är blandbar med vatten. Vid kontakt med vatten uppstår kraftig värmeutveckling. Syran är svårflyktig och vid ett läckage uppstår ångor och dimma endast i begränsad omfattning. Svavelsyran är i sig inte brandfarlig men kan i kontakt med organiska material orsaka förkolning och ev. antändning. I kontakt med vissa metaller kan syran bilda vätgas vilket med luft kan bilda explosiva gasblandningar i slutna utrymmen.

Största risk: Frätskada, kemisk reaktion



### **Salpetersyra**

Salpetersyra är en färglös till svagt gulaktig vätska med skarpt stickande lukt. Syran är flyktig och blandbar med vatten. Vid kontakt med mark och vatten uppstår en kemisk reaktion vilket leder till att nitrösa gaser utvecklas. Med organiska ämnen bildas stora mängder nitrösa gaser. Syran är starkt frätande och de nitrösa gaserna mycket giftiga. Nitros gas är brun till färgen och något tyngre än luft.

Största risk: Frätskada, giftighet hos de nitrösa gaserna.

### **Vätgas**

Brännbar, luktlös gas som är olöslig i vatten. Gasen är mycket lätt och kan tillsammans med luft ge explosiva blandningar.

Största risk: Brand- och explosionsfara.

### **Vilka allvarliga kemikalieolyckor med de aktuella kemikalierna är troliga?**

Allvarliga kemikalieolyckor beror oftast på större okontrollerade utsläpp t.ex. vid lossning eller på grund av rörbrott eller cisternhaveri. Risken för sådant utsläpp av någon av syrorna som skulle medföra fara för allmänheten får betraktas som mycket osannolik i och med att såväl lossning som förvaring av dessa sker numera i en särskild byggnad anpassad att kunna "fånga in" okontrollerade utsläpp.

En allvarlig gasolycka i form av t.ex. utsläpp med antändning och påföljande brand som värmer upp en cistern med risk för att den exploderar, får anses som troligare olycksscenario med stor påverkan på omgivningen än en syraolycka. Även risken för detta får betraktas som mycket låg. De flesta kemikalieolyckor är mindre till omfattning och ger ingen påverkan på omgivningen utanför verksamheten, men i extremfall skulle en olycka kunna medföra risk för allmänheten (förgiftning/frätskador vid syraläckage respektive bränn-/splitterskador vid läckage och antändning/explosion av gasol).

### **Hur larmas kommunens räddningstjänst vid en allvarlig kemikalieolycka?**

Vid en allvarlig kemikalieolycka, kommer utalarmeringen av kommunens räddningstjänst ske som vanligt via SOS Alarm i Örebro, efter ett 112-samtal. Räddningsåtgöraren på SOS är samplacerad med ledningsfunktionerna i Räddningsregion Bergslagen som sköter den övergripande bakre ledningen av alla insatser inom räddningsregionen inklusive de inom Fagersta kommun.

### **Är kommunen tillräckligt rustad för att kunna hantera en allvarlig kemikalieolycka?**

Den kommunala räddningstjänsten inom Fagersta, Norberg, Avesta och Hedemora kommuner utövas av Södra Dalarnas Räddningstjänstförbund, kallat SDR (se även bilagan). SDR har en grundläggande egen förmåga att genomföra insatser vid olyckor som involverar farliga kemikalier. Den närmaste räddningsstyrkan i Fagersta tätort består vardagar dagtid av heltidsanställd personal med ett befäl och fyra brandmän samt en dygnet-runt-styrka (deltidsbrandmän) bestående av ett befäl och fyra brandmän. Båda styrkorna har förmåga att genomföra både rök- och kemdykarinsatser. De får även stöd av Fagersta Stainless specialutbildade personal på plats som har tillgång till kemikalieskyddsutrustning.



## **Vilka räddningsresurser kommer larmas ut och hur kommer de ledas vid en allvarlig kemikalieolycka i Fagersta?**

Vid larm om allvarlig kemikalieolycka i Fagersta, kommer styrkorna i Fagersta, Norberg (deltid) och Avesta (heltid) att larmas i första skede. Kemdykarkompetens finns i Fagersta och Avesta och deras uppgift blir att livrädda, säkra och sanera platsen. Vid en omfattande och långvarig kemikalieolycka, kommer fler resurser behöva larmas. Den övergripande ledningen inklusive den av eventuellt andra samtidigt pågående räddningsinsatser och all utalarmering inklusive den av förstärkningsresurserna utanför den egna organisationen sköts inom SDR av Räddningsregionen Bergslagen.

Den skadeplatsnära räddningsledningen kommer skötas av räddningsledare på plats, troligast Regional Insatsledare Södra Dalarna alternativt Regional Insatsledare Örebro, med eventuella andra beslutsstöd och i samverkan med polisens och ambulansens ledningsfunktioner.

## **Vad blir räddningstjänstens åtgärder vid en allvarlig kemikalieolycka?**

Beroende på olyckstyp, kommer räddningstjänsten fokusera på något eller flera av följande: livräddning, sanering av drabbade, tätning av läckage, nedtvättning av gasmoln, brandsläckning, utrymning av människor i riskzonen.

Vid fara för allmänheten kommer räddningsledningen fatta beslut om inrymning (att man ska hålla sig inomhus) eller utrymning (att man skyndsamt lämnar området). Informationen sker via s.k. VMA (se nedan) samt räddningstjänst- och polispersonal på plats.

## **Hur kommer samverkan med andra myndigheter ske vid en allvarlig olycka?**

Samverkan med myndigheter och resurser på skadeplatsen (t.ex. polis, sjukvård, företagets ledning) kommer främst åligga räddningsledaren. Kontakt med övriga aktörer åligger bakre ledning (larmbefäl- och vakthavande befäl samt eventuell stab) i samspråk med räddningsledaren.

## **Hur kommer allmänheten och närliggande verksamheter informeras vid en allvarlig kemikalieolycka?**

Allmänheten i kommunens tätort samt närliggande företag och verksamheter kommer vid behov varnas via ett varnings- och informationssystem, "Viktigt Meddelande till Allmänheten" (VMA). Viktigt meddelande kan aktiveras på räddningsledningens begäran av SOS Alarm eller på brandstation i Fagersta vid fara för liv eller hälsa.

Om ett VMA aktiveras ska man:

1. Gå inomhus.
2. Stänga alla fönster och om möjligt även ventilationen.
3. Lyssna på radion (radio P4 Västmanland).
4. Avvakta mer information.

Kommunen ansvarar för att allmänheten som kan komma att beröras av en olycka på objektet får information om riskerna och hur man ska agera vid olycka. Information sker på företagets bekostnad och skall ges minst vart femte år.



### **Kommer andra stater behöva informeras vid en allvarlig kemikalieolycka i Fagersta?**

Om effekterna av en olyckshändelse på Fagersta Stainless AB skulle kräva åtgärder till skydd för befolkningen eller miljön i ett annat land än Sverige ska räddningstjänsten omedelbart meddela berörd myndighet i det landet. Detta är dock inte relevant för någon tänkbar kemikalieolycka på Fagersta Stainless.

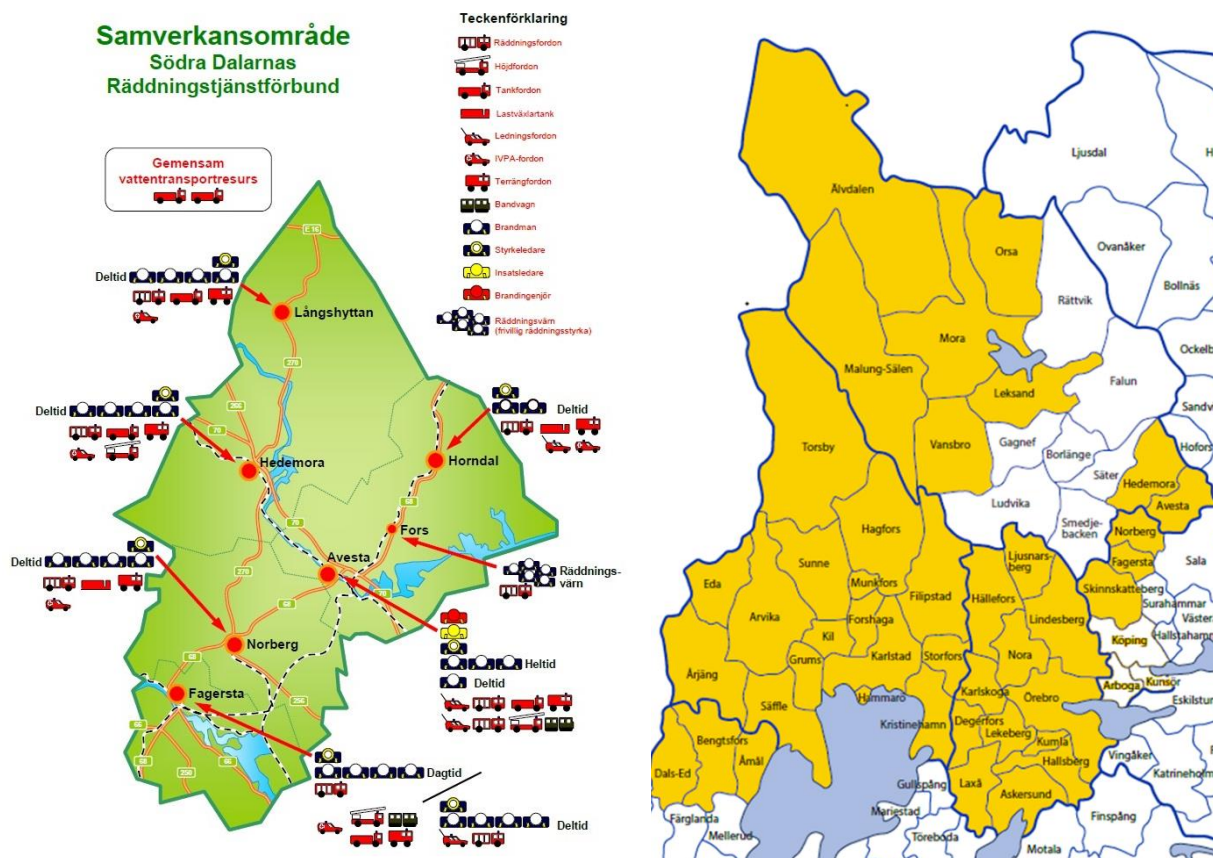
Stefan Lundqvist  
2:e stf Räddningschef



## Bilaga – Hur är räddningstjänsten i Fagersta kommun organiserad?



**Södra Dalarnas Räddningstjänstförbund (SDR)** utövar kommunal räddningstjänst i kommunerna Avesta, Hedemora, Fagersta och Norberg. SDR består av en heltidsstation, fem deltidstationer och ett räddningsvårn, med sammanlagt ca 144 anställda, varav minst 30 i jour eller beredskap enligt nedan. SDR ingår i Räddningsregion Bergslagen (RRB) som är en gemensam operativ ledningsorganisation för räddningstjänsterna i Värmlands län, Örebro län och delar av Dalarna, Västra Götaland och Västmanland. Den bakre ledningen inklusive bl.a. stöd till räddningsledaren på plats, utalarmering av Räddningsregionens samtliga resurser (110 stationer) samt begäran av förstärkning från omkringliggande räddningsorganisationer sker från ledningscentralen på brandstationen i Örebro, samlokaliserad med SOS Alarm.



*Resurserna inom Södra Dalarnas Räddningstjänstförbund (till vänster) och de ingående kommunerna i Räddningsregion Bergslagen (till höger).*



#### SKYDDSAVDELNINGEN

Stefan Lundqvist  
0226 - 645824  
Stefan.lundqvist@avesta.se

## Allmänna delen av kommunens plan för räddningsinsatser för Linde Gas AB i Avesta

enligt Lagen (1999:381) om åtgärder för att förebygga och begränsa följderna av allvariga kemikalieolyckor



Upprättad 2024-02-15 av:

Stefan Lundqvist  
2:e Stf Räddningschef

Godkänd 2024-05-23 av:

Förbundsdirektionen



## Allmänt om kommunens plan för räddningsinsatser

*Lagen (1999:381) om åtgärder för att förebygga och begränsa följderna av allvarliga kemikalieolyckor* delar upp verksamheter där risk för allvarliga kemikalieolyckor föreligger i en lägre och en högre kravnivå, beroende på vilka farliga ämnen som hanteras och i vilka mängder.

Den lägre kravnivån innebär att företaget är skyldigt att göra en anmälan kompletterat med en beskrivning hur verksamheten kan förebygga riskerna för en allvarlig kemikalieolycka, till länsstyrelsen. Dessutom är verksamhetsutövaren skyldig att skapa ett handlingsprogram för att på motsvarande sätt förebygga allvarliga kemikalieolyckor.

Linde Gas AB tillhör den högre kravnivån vilket innebär att det dessutom måste redovisa en säkerhetsrapport som skall förnyas vart femte år eller vid större förändringar. Säkerhetsrapporten beskriver verksamheten, verksamhetens riskprofil, farliga ämnen, handlingsplan samt en intern nödlägesberedskap vid en allvarlig kemikalieolycka.

Utöver det, åläggs enligt *Förordningen (2003:789) om skydd mot olyckor* kommunen att upprätta en plan för räddningsinsatser för verksamheter som tillhör den högre kravnivån, av vilken anledning föreliggande plan har tagits fram. Planens innehåll följer *Myndigheten för samhällsskydd och beredskaps föreskrifter om åtgärder för att förebygga och begränsa följderna av allvarliga kemikalieolyckor (MSBFS 2015:8)*.

Linde Gas AB hamnar på den högre kravnivån på grund av produktionen av flytande oxygen (syrgas), nitrogen (kvävgas) och argon. Linde Gas AB finns även upptaget som farlig verksamhet enligt 2 kap § 4 i *Lagen (2003:778) om skydd mot olyckor*.

Den kommunala planen för räddningsinsats skall presenteras för allmänheten genom utställning för att allmänheten ska ges möjlighet att lämna synpunkter på planen, vilket är ett krav i *Förordningen (2003:789) om skydd mot olyckor*. Därefter fastslås den i direktionen för Södra Dalarnas Räddningstjänstförbund.

Planen för räddningsinsats skall förnyas vart tredje år eller när det annars till följd av ändrade förhållanden finns anledning därtill.

För att säkerställa planens funktion och ändamålsenlighet skall den övas minst vart tredje år.

Planen för räddningsinsats gäller från och med 2024-06-01



## Beskrivning av Linde Gas AB

Linde Gas (tidigare Aga Gas AB) ligger centralt i Avesta tätort (mellan centrala Avesta och Krylbo) och granne med Outokumpu Stainless AB. Företaget producerar gaser för industriellt bruk. Linde Gas är en av ledande leverantörer av gas på den svenska marknaden och ingår sedan 2000 i tyska The Linde Group.

### Vilka kemikalier hanteras vid Linde Gas AB?

Råvaran är vanlig luft som via kompressorer sugas in i fabriken, där den renas, utsätts för tryck, kylning och via destillation delas upp i olika fraktioner. De gaser som tillverkas är syrgas (oxygen), argon samt kvävgas (nitrogen) både flytande och i gasform. Gaserna förvaras i stora cisterner inom anläggningen. Efter avtransport till kund med tankbilar används gaserna bl.a. till svetsning och på sjukhus. Inom anläggningen finns även ett kemikalierum med en mindre mängd vådliga kemikalier.

Det finns alltid specialutbildad personal på plats för att övervaka verksamheten. Från fabriken i Avesta fjärrstyrs även ett flertal syrgasfabriker. Inom anläggningen styrs även transportererna av de flytande produkter som levereras till kunderna.

De aktuella kemikaliernas egenskaper redovisas nedan:

#### **Syrgas (oxygen)**

Syre är en luktfri gas som är förutsättning till liv. Dess koncentration i vanlig luft är ca 20.9 %, medan syre som hanteras på anläggningen är i ren form (100%). Syre förvaras antingen i gasform eller i flytande form. För att få syre i flytande form kyls det ned till -183 °C och förvaras i denna s.k. kylkondenserade form. Utsläpp av gasformigt syre kommer i stort följa luftströmmar (gasen är endast marginell tyngre än luft), däremot kan utsläpp från behållare med kylkondenserad syre ge polar av flytande syre på marken omgivna av kall gasformigt syre som är tyngre än luft varför den har en benägenhet att ansamlas i lågt liggande områden. Eftersom syre inte toxiskt, är den primära faran vid storskaligt utsläpp att syre är brandunderstödjande (bränder startar lättare och brinner mer häftigt). Är det kylkondenserad syre som läcker ut, finns även risk för köldskada.

Största risk: Brandunderstödjande, köldskada

#### **Kvävgas (nitrogen)**

Kvävgas är en luktfri inert (reagerar inte kemiskt i kroppen) gas som är den största beståndsdel i atmosfärisk luft (ca 78%). Kvävgas förvaras antingen i gasform eller i flytande form. För att få kvävgas i flytande form kyls det ned till -195 °C och förvaras i denna s.k. kylkondenserade form. Utsläpp av gasformigt syre kommer i stort följa luftströmmar (gasen är lika tung som luft), däremot kan utsläpp från behållare med kylkondenserad kvävgas ge polar av flytande kväve på marken omgivna av kall gasformigt kväve som är tyngre än luft varför den har en benägenhet att ansamlas i lågt liggande områden. Kvävgas är inte toxiskt i sig, men tränger undan syre så den primära faran vid utsläpp är kvävning. Är det kylkondenserad kvävgas som läcker ut, finns även risk för köldskada.

Största risk: Kvävande (syreundantående), köldskada

#### **Argon**

Argon är en luktfri inert (reagerar inte kemiskt i kroppen) ädelgas som är liten beståndsdel i atmosfärisk luft (ca 1%). Argon förvaras antingen i gasform eller i flytande form. För att få kvävgas i flytande form kyls det ned till -186 °C och förvaras i denna s.k. kylkondenserade form.



Argon liknar i egenskaper och risker kvävgas, med undantag att den är tyngre än luft så även gasformiga läckage tenderar att ansamlas vid marken.

Största risk: Kvävande (syreundandrängande), köldskada

### **Vilka allvarliga kemikalieolyckor med de aktuella kemikalierna är troliga?**

Allvarliga kemikalieolyckor beror oftast på större okontrollerade utsläpp t.ex. vid lossning eller på grund av rörbrott eller cisternhaveri. Inom fabriksområdet finns ett antal cisterner för tillverkade produkter. Bl.a. en cistern rymmande 3000 m<sup>3</sup> flytande oxygen (syre). Vid ett haveri på ett rör från en sådan cistern kommer flytande oxygen att bilda en stor pöl på marken. Denna pöl kommer p.g.a. det flytande oxygenets låga temperatur att börja koka och ett "moln" av oxygen kommer att sprida sig i vindriktningen. Vid ett sådant haveri finns stor risk för de personer som vistas och arbetar inom anläggningen. Risken för allmänheten är mycket begränsad då "farliga" koncentrationer som bl.a. ger risk för spontan antändning ej bedöms att uppnås utanför det inhägnade området. Ett sådant haveri är dock osannolikt, men om det inträffar så kommer det att betraktas som en mycket svår olycka, dock med begränsad påverkan på allmänheten. Även ett storskaligt kvävgas- eller argonläckage skulle medföra risk för personer på anläggningen, men något olycksscenario där det skulle förekomma kvävningsrisk för allmänheten är inte troligt.

### **Hur larmas kommunens räddningstjänst vid en allvarlig kemikalieolycka?**

Vid en allvarlig kemikalieolycka, kommer utalarmeringen av kommunens räddningstjänst ske som vanligt via SOS Alarm i Örebro, efter ett 112-samtal. Räddningsåtgöraren på SOS är samplacerad med ledningsfunktionerna i Räddningsregion Bergslagen som sköter den övergripande bakre ledningen av alla insatser inom räddningsregionen inklusive de inom Avesta kommun.

### **Är kommunen tillräckligt rustad för att kunna hantera en allvarlig kemikalieolycka?**

Den kommunala räddningstjänsten inom Fagersta, Norberg, Avesta och Hedemora kommuner utövas av Södra Dalarnas Räddningstjänstförbund, kallat SDR (se även bilagan). SDR har en grundläggande egen förmåga att genomföra insatser vid olyckor som involverar farliga kemikalier. Den närmaste räddningsstationen i Avesta tätort bemannas dygnet runt av en styrka bestående av ett befäl och tre brandmän samt en insatsledare. Utöver det finns en regional insatsledare inom SDR med dygnet-runt-beredskap på stationen Avesta (ordinarie dagtid-arbetstid), i hemmet eller någon annanstans inom SDR:s medlemskommuner. Styrkorna i Avesta och Fagersta har förmåga att genomföra både rök- och kemdykarinsatser.

### **Vilka räddningsresurser kommer larmas ut och hur kommer de ledas vid en allvarlig kemikalieolycka i Avesta?**

Vid larm om allvarlig kemikalieolycka i Avesta, kommer styrkorna i Avesta, Norberg (deltid), Hedemora (deltid) och eventuellt Fagersta (heltid-dagtid, deltid övrig tid) att larmas i första skede. Kemdykarkompetens finns i både Avesta och Fagersta och deras uppgift blir att livrädda, säkra och sanera platsen. Vid en omfattande och långvarig kemikalieolycka, kommer fler resurser behöva larmas. Den övergripande ledningen inklusive den av eventuellt andra samtidiga pågående räddningsinsatser och all utalarmering inklusive den av förstärkningsresurserna utanför den egna organisationen sköts inom SDR av Räddningsregionen Bergslagen.



Den skadeplatsnära räddningsledningen kommer skötas av räddningsledare på plats, troligast Regional Insatsledare Södra Dalarna, med eventuella andra beslutsstöd och i samverkan med polisens och ambulansens ledningsfunktioner.

### **Vad blir räddningstjänstens åtgärder vid en allvarlig kemikalieolycka?**

Beroende på olyckstyp, kommer räddningstjänsten fokusera på något eller flera av följande: livräddning, sanering av drabbade, tätning av läckage, brandsläckning, utrymning av människor i riskzonen.

Vid fara för allmänheten kommer räddningsledningen fatta beslut om inrymning (att man ska hålla sig inomhus) eller utrymning (att man skyndsamt lämnar området). Informationen sker via s.k. VMA (se nedan) samt räddningstjänst- och polispersonal på plats.

### **Hur kommer samverkan med andra myndigheter ske vid en allvarlig olycka?**

Samverkan med myndigheter och resurser på skadeplatsen (t.ex. polis, sjukvård, företagets ledning) kommer främst åligga räddningsledaren. Kontakt med övriga aktörer åligger bakre ledning (larmbefäl- och vakthavande befäl samt eventuell stab) i samråd med räddningsledaren.

### **Hur kommer allmänheten och närliggande verksamheter informeras vid en allvarlig kemikalieolycka?**

Allmänheten i kommunens tätort samt närliggande företag och verksamheter kommer vid behov varnas via ett varnings- och informationssystem, "Viktigt Meddelande till Allmänheten" (VMA). Viktigt meddelande kan aktiveras på räddningsledningens begäran av SOS Alarm eller på brandstation i Avesta vid fara för liv eller hälsa.

Om ett VMA aktiveras ska man:

1. Gå inomhus.
2. Stänga alla fönster och om möjligt även ventilationen.
3. Lyssna på radion (radio P4 Dalarna).
4. Avvakta mer information.

Kommunen ansvarar för att allmänheten som kan komma att beröras av en olycka på objektet får information om riskerna och hur man ska agera vid olycka. Information sker på företagets bekostnad och skall ges minst vart femte år.

### **Kommer andra stater behöva informeras vid en allvarlig kemikalieolycka i Avesta?**

Om effekterna av en olyckshändelse på Linde Gas skulle kräva åtgärder till skydd för befolkningen eller miljön i ett annat land än Sverige ska räddningstjänsten omedelbart meddela berörd myndighet i det landet. Detta är dock inte relevant för någon tänkbar kemikalieolycka på Linde Gas.

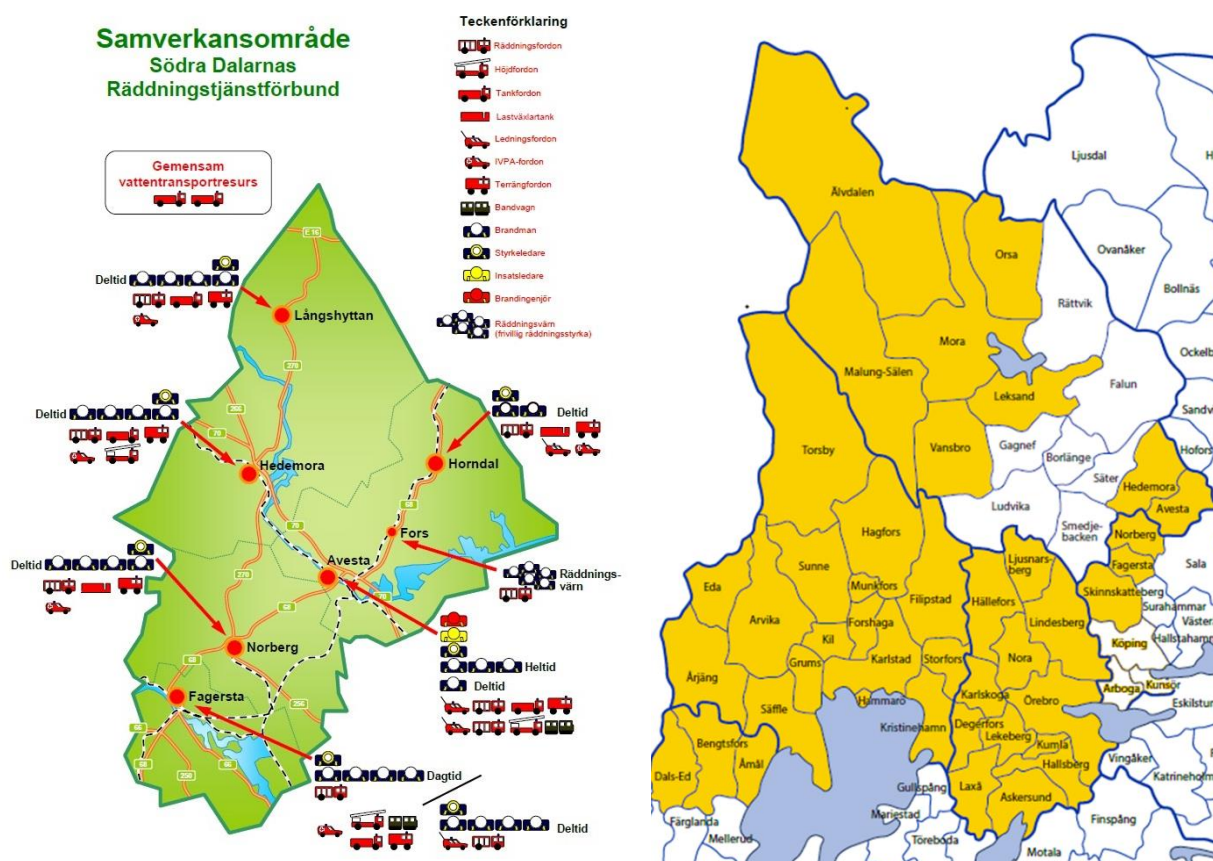
Stefan Lundqvist  
2:e stf Räddningschef



## Bilaga – Hur är räddningstjänsten i Avesta kommun organiserad?



**Södra Dalarnas Räddningstjänstförbund (SDR)** utövar kommunal räddningstjänst i kommunerna Avesta, Hedemora, Fagersta och Norberg. SDR består av en heltidsstation, fem deltidstationer och ett räddningsvårn, med sammanlagt ca 144 anställda, varav minst 30 i jour eller beredskap enligt nedan. SDR ingår i Räddningsregion Bergslagen (RRB) som är en gemensam operativ ledningsorganisation för räddningstjänsterna i Värmlands län, Örebro län och delar av Dalarna, Västra Götaland och Västmanland. Den bakre ledningen inklusive bl.a. stöd till räddningsledaren på plats, utalarmering av Räddningsregionens samtliga resurser (110 stationer) samt begäran av förstärkning från omkringliggande räddningsorganisationer sker från ledningscentralen på brandstationen i Örebro, samlokaliserad med SOS Alarm.



*Resurserna inom Södra Dalarnas Räddningstjänstförbund (till vänster) och de ingående kommunerna i Räddningsregion Bergslagen (till höger).*



**SKYDDSAVDELNINGEN**

Stefan Lundqvist  
0226-645824  
stefan.lundqvist@avesta.se

## Allmänna delen av kommunens plan för räddningsinsatser för Outokumpu Stainless AB i Avesta

enligt Lagen (1999:381) om åtgärder för att förebygga och begränsa följderna av allvarliga kemikalieolyckor

---



Upprättad 2024-03-06 av:

Stefan Lundqvist  
2:e Stf Räddningschef

Godkänd 2024-05-23 av:

Förbundsdirektionen



## Allmänt om kommunens plan för räddningsinsatser

*Lagen (1999:381) om åtgärder för att förebygga och begränsa följderna av allvarliga kemikalieolyckor* delar upp verksamheter där risk för allvarliga kemikalieolyckor föreligger i en lägre och en högre kravnivå, beroende på vilka farliga ämnen som hanteras och i vilka mängder.

Den lägre kravnivån innebär att företaget är skyldigt att göra en anmälan kompletterat med en beskrivning hur verksamheten kan förebygga riskerna för en allvarlig kemikalieolycka, till länsstyrelsen. Dessutom är verksamhetsutövaren skyldig att skapa ett handlingsprogram för att på motsvarande sätt förebygga allvarliga kemikalieolyckor.

Outokumpu Stainless AB tillhör den högre kravnivån vilket innebär att det dessutom måste redovisa en säkerhetsrapport som skall förnyas vart femte år eller vid större förändringar. Säkerhetsrapporten beskriver verksamheten, verksamhetens riskprofil, farliga ämnen, handlingsplan samt en intern nödlägesberedskap vid en allvarlig kemikalieolycka.

Utöver det, åläggs enligt *Förordningen (2003:789) om skydd mot olyckor* kommunen att upprätta en plan för räddningsinsatser för verksamheter som tillhör den högre kravnivån, av vilken anledning föreliggande plan har tagits fram. Planens innehåll följer *Myndigheten för samhällsskydd och beredskaps föreskrifter om åtgärder för att förebygga och begränsa följderna av allvarliga kemikalieolyckor (MSBFS 2015:8)*.

Outokumpu i Avesta hamnar på den högre kravnivån på grund av hanteringen av gasol och fluorvätesyra och finns även upptaget som farlig verksamhet enligt 2 kap § 4 i *Lagen (2003:778) om skydd mot olyckor*.

Den kommunala planen för räddningsinsats skall presenteras för allmänheten genom utställning för att allmänheten ska ges möjlighet att lämna synpunkter på planen, vilket är ett krav i *Förordningen (2003:789) om skydd mot olyckor*. Därefter fastslås den i direktionen för Södra Dalarnas Räddningstjänstförbund.

Planen för räddningsinsats skall förnyas vart tredje år eller när det annars till följd av ändrade förhållanden finns anledning därtill.

För att säkerställa planens funktion och ändamålsenlighet skall den övas minst vart tredje år.

Planen för räddningsinsats gäller från och med 2024-06-01.



## Beskrivning av Outokumpu Stainless AB

Outokumpu Stainless AB anläggning ligger centralt i Avesta tätort (mellan centrala Avesta och Krylbo) och tillverkar rostfritt stål framställd ur metallskrot. Inom industriområdet finns även följande företag som bedriver verksamhet: Outokumpu Prefab AB (förädlar grov rostfri plåt), Outokumpu Press Plate AB (behandlar och klipper rostfri plåt), Avesta Truckservice AB (transporter internt och externt) och Harsco AB (skrotskärning).

## Vilka kemikalier hanteras vid Outokumpu Stainless AB?

I produktionen är det framför allt storskalig användning av gasol och fluorvätesyra som innebär risker för en allvarlig kemikalieolycka även om andra kemikalier (salpetersyra och syrgas) också används. Produktionen pågår dygnet runt året om vilket innebär en ständig hantering av kemikalier.

Gasolen används främst för att förvärma gjutskänkarna samt för att hetta upp stålets råmaterial till 1250 grader C innan valsning. För Harsco AB:s verksamhet används gasol för att skära upp skrot i mindre delar. Gasolen förvaras i cisterner på området, leverans av gasol sker både via järnväg och lastbil. Efter förångning till gas i anslutning till tankarna transporteras gasolen sedan via rör ut i produktionen. För att rengöra metallen används fluorvätesyra och salpetersyra blandat med vatten. Syrorna förvaras i tankar inbyggda i särskilda från omgivningen avskilda, låsta och övervakade lokaler. Syrorna hanteras i slutna system för att minimera risken vid hanteringen. Efter att syrorna har använts transporteras de till en regenereringsanläggning för återvinning. Neutralisering av syrorna efter att de förbrukats sker i en särskild anläggning. Flytande naturgas (LNG) kommer att under 2024 börja användas för att driva ugnar vid L76 och ersätta olja. Förvaringsmängd och användningsområden planeras att utökas de kommande åren.

Kemikalierna hanteras så gott som ständigt, då produktionen pågår mer eller mindre dygnet runt och året om. Produktionen övervakas av personalen utbildad i risker med de hanterade kemikalierna.

De aktuella kemikaliernas egenskaper redovisas nedan:

### **Gasol**

Gasol är en färglös och luktlös gas (dock tillsätts ett illaluktande tillsatsämne för att man ska bli uppmärksam på läckage). Gasolen är mycket brandfarlig och bildar explosiva gasblandningar tillsammans med luft. Den förvaras under tryck (7 bar vid 15 grader C) och är då i vätskeform i behållaren (s.k. tryckkondenserad gas). Utanför behållaren, är den i gasform och är då dubbelt så tung som luft varför den har en benägenhet att ansamlas i lågt liggande områden. Gasol är ett handelsnamn och består vanligen av 95 % propan och små mängder etan, propen och isobutan samt ett illaluktande tillsatsämne.

Största risk: Brand- och explosionsfara.

### **Naturgas, kyld, flytande**

Flytande naturgas, LNG (Liquefied Natural Gas), är en brandfarlig gas som består till största delen av metan. Den bildar brandfarliga blandningar tillsammans med luft. När naturgasen övergår från vätska till gas, vid minus 162 grader, ökar den succesivt i volym upp till över 600 gånger vid omgivningstemperatur. LNG är färglös, giffri och luktfri. Gasen är lättare än luft och vid utläckage kommer den flytande naturgasen snabbt att förångas. Då densiteten för gasformig naturgas är lägre än luft kommer gasen vid utläckage inte ligga kvar som ett skikt vid marken utan stiger uppåt i atmosfären. Gasen har ett brännbarhetsområde mellan 4,2 och 16 vol. %.



Största risker: Brand och explosionsfara, köldskada.

### **Fluorvätesyra 72 %**

Fluorvätesyra är en vätska som är färglös med en stickande lukt. Syran är lätt blandbar med vatten och mycket lättflyktig (gasmoln bildas lätt). Gasmolnet är tyngre än luft vilket innebär att ett moln av förgasad fluorvätesyra (HF) ansamlas efter marken (1,8 ggr tyngre än luft). Syran är extremt giftig vid inandning och hudkontakt, starkt frätande.

Största risk: Förgiftning och eller frätskada.

### **Salpetersyra**

Salpetersyra är en färglös till svagt gulaktig väska med skarpt stickande lukt. Syran är flyktig och blandbar med vatten. Vid kontakt med mark och vatten uppstår en kemisk reaktion vilket leder till att nitrösa gaser utvecklas. Med organiska ämnen bildas stora mängder nitrösa gaser. Syran är starkt frätande och de nitrösa gaserna mycket giftiga och något tyngre än luft.

Största risk: Frätskada, giftighet hos de nitrösa gaserna.

### **Vilka allvarliga kemikalieolyckor med de aktuella kemikalierna är troliga?**

Allvarliga kemikalieolyckor beror oftast på större okontrollerade utsläpp t.ex. vid lossning eller på grund av rörbrott eller cisternhaveri. Risken för sådant utsläpp av någon av syrorna som skulle medföra fara för allmänheten får betraktas som mycket osannolik i och med att såväl lossning som förvaring av dessa sker i en särskild byggnad anpassad att kunna "fånga in" okontrollerade utsläpp.

En allvarlig gasololycka i form av t.ex. utsläpp med antändning och påföljande brand som värmer upp en cistern med risk för att den exploderar, får anses som ett olycksscenario med stor påverkan på omgivningen. Även risken för detta får betraktas som mycket låg. De flesta kemikalieolyckor är mindre till omfattning och ger ingen påverkan på omgivningen utanför verksamheten, men i extremfall skulle en olycka kunna medföra risk för allmänheten (förgiftning/frätskador vid syraläckage respektive bränn-/splitterskador vid läckage och antändning/explosion av gasol).

### **Hur larmas kommunens räddningstjänst vid en allvarlig kemikalieolycka?**

Vid en allvarlig kemikalieolycka, kommer utalarmeringen av kommunens räddningstjänst ske som vanligt via SOS Alarm i Örebro, efter ett 112-samtal. Räddningsåtgöraren på SOS är samplacerad med ledningsfunktionerna i Räddningsregion Bergslagen som sköter den övergripande bakre ledningen av alla insatser inom räddningsregionen inklusive de inom Avesta kommun.

### **Är kommunen tillräckligt rustad för att kunna hantera en allvarlig kemikalieolycka?**

Den kommunala räddningstjänsten inom Fagersta, Norberg, Avesta och Hedemora kommuner utövas av Södra Dalarnas Räddningstjänstförbund, kallat SDR (se även bilagan). SDR har en grundläggande egen förmåga att genomföra insatser vid olyckor som involverar farliga kemikalier. Den närmaste räddningsstationen i Avesta tätort bemannas dygnet runt av en styrka bestående av ett befäl och tre brandmän samt en insatsledare. Utöver det finns en regional insatsledare inom SDR med dygnet-runt-beredskap på stationen Avesta (ordinarie dagtid arbetstid), i hemmet eller någon annanstans inom SDR:s medlemskommuner.



Avestastyrkan har förmåga att genomföra både rök- och kemdykarinsatser. De får även stöd av Outokumpu Stainless specialutbildade personal på plats (s.k. "riskorienterare") som rycker ut i eget blåljusfordon, är behjälplig Räddningstjänsten med orientering och har tillgång till viss kemikalieskyddsutrustning.

### **Vilka räddningsresurser kommer larmas ut och hur kommer de ledas vid en allvarlig kemikalieolycka i Avesta?**

Vid larm om allvarlig kemikalieolycka i Avesta, kommer styrkorna i Avesta, Norberg (deltid), Hedemora (deltid) och eventuellt Fagersta (heltid-dagtid, deltid övrig tid) att larmas i första skede. Kemdykarkompetens finns i både Avesta och Fagersta och deras uppgift blir att livrädda, säkra och sanera platsen. Vid en omfattande och långvarig kemikalieolycka, kommer fler resurser behöva larmas. Den övergripande ledningen inklusive den av eventuellt andra samtidiga pågående räddningsinsatser och all utalarmering inklusive den av förstärkningsresurserna utanför den egna organisationen sköts inom SDR av Räddningsregionen Bergslagen.

Den skadeplatsnära räddningsledningen kommer skötas av räddningsledare på plats, troligast Regional Insatsledare Södra Dalarna, med eventuella andra beslutsstöd och i samverkan med polisens och ambulansens ledningsfunktioner.

### **Vad blir räddningstjänstens åtgärder vid en allvarlig kemikalieolycka?**

Beroende på olyckstyp, kommer räddningstjänsten fokusera på något eller flera av följande: livräddning, sanering av drabbade, tätning av läckage, nedtvättning av gasmoln, brandsläckning, utrymning av människor i riskzonen.

Vid fara för allmänheten kommer räddningsledningen fatta beslut om inrymning (att man ska hålla sig inomhus) eller utrymning (att man skyndsamt lämnar området). Informationen sker via s.k. VMA (se nedan) samt räddningstjänst- och polispersonal på plats.

### **Hur kommer samverkan med andra myndigheter ske vid en allvarlig olycka?**

Samverkan med myndigheter och resurser på skadeplatsen (t.ex. polis, sjukvård, företagets ledning) kommer främst åligga räddningsledaren. Kontakt med övriga aktörer åligger bakre ledning (larmbefäl- och vakthavande befäl samt eventuell stab) i samråd med räddningsledaren.

### **Hur kommer allmänheten och närliggande verksamheter informeras vid en allvarlig kemikalieolycka?**

Allmänheten i kommunens tätort samt närliggande företag och verksamheter kommer vid behov varnas via ett varnings- och informationssystem, "Viktigt Meddelande till Allmänheten" (VMA). Viktigt meddelande kan aktiveras på räddningsledningens begäran av SOS Alarm eller på brandstation i Avesta vid fara för liv eller hälsa.

Om ett VMA aktiveras ska man:

1. Gå inomhus.
2. Stänga alla fönster och om möjligt även ventilationen.
3. Lyssna på radion (radio P4 Dalarna).
4. Avvakta mer information.



Kommunen ansvarar för att allmänheten som kan komma att beröras av en olycka på objektet får information om riskerna och hur man ska agera vid olycka. Information sker på företagets bekostnad och skall ges minst vart femte år.

### **Kommer andra stater behöva informeras vid en allvarlig kemikalieolycka i Avesta?**

Om effekterna av en olyckshändelse på Outokumpu Stainless AB skulle kräva åtgärder till skydd för befolkningen eller miljön i ett annat land än Sverige ska räddningstjänsten omedelbart meddela berörd myndighet i det landet. Detta är dock inte relevant för någon tänkbar kemikalieolycka på Outokumpu.

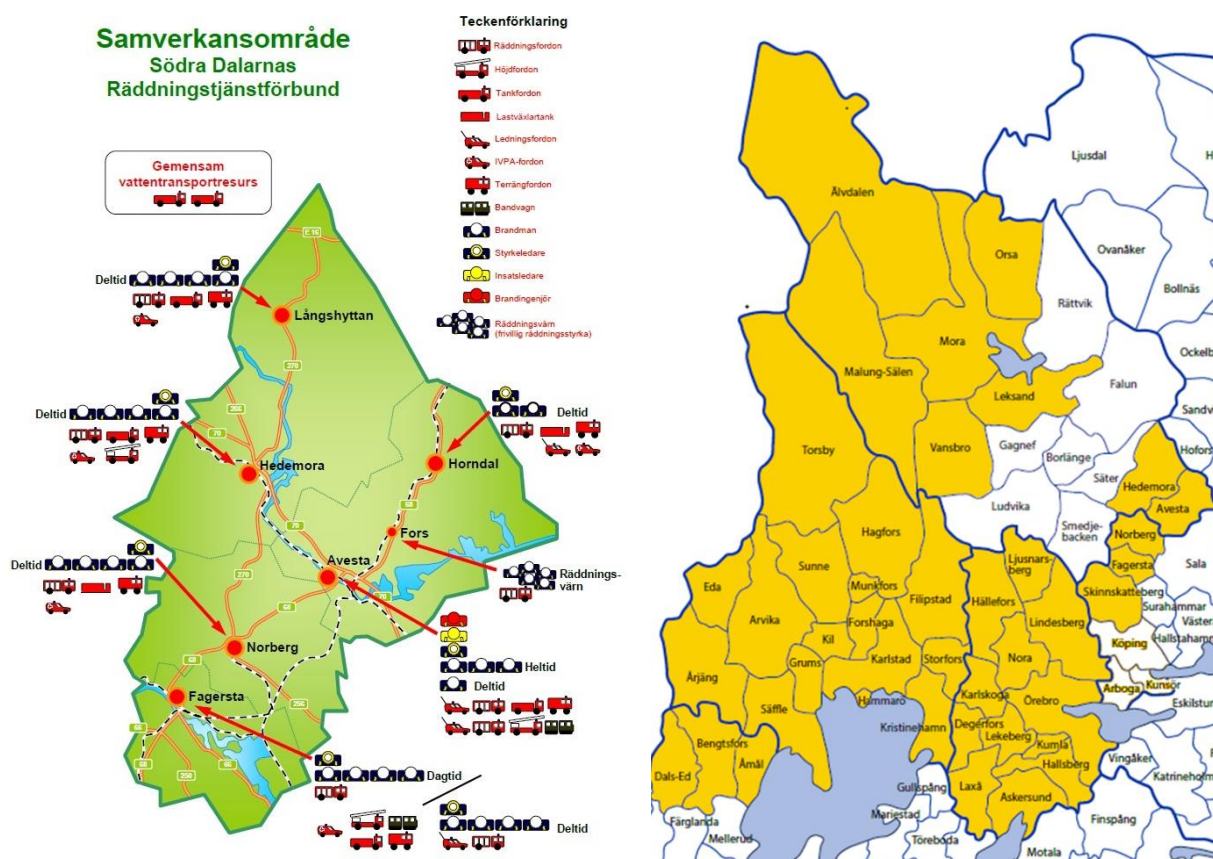
Stefan Lundqvist  
2:e stf Räddningschef



## Bilaga – Hur är räddningstjänsten i Avesta kommun organiserad?



**Södra Dalarnas Räddningstjänstförbund (SDR)** utövar kommunal räddningstjänst i kommunerna Avesta, Hedemora, Fagersta och Norberg. SDR består av en heltidsstation, fem deltidstationer och ett räddningsvårn, med sammanlagt ca 144 anställda, varav minst 30 i jour eller beredskap enligt nedan. SDR ingår i Räddningsregion Bergslagen (RRB) som är en gemensam operativ ledningsorganisation för räddningstjänsterna i Värmlands län, Örebro län och delar av Dalarna, Västra Götaland och Västmanland. Den bakre ledningen inklusive bl.a. stöd till räddningsledaren på plats, utalarmering av Räddningsregionens samtliga resurser (110 stationer) samt begäran av förstärkning från omkringliggande räddningsorganisationer sker från ledningscentralen på brandstationen i Örebro, samlokaliserad med SOS Alarm.



*Resurserna inom Södra Dalarnas Räddningstjänstförbund (till vänster) och de ingående kommunerna i Räddningsregion Bergslagen (till höger).*

**SKYDDSAVDELNINGEN**

Stefan Lundqvist  
0226 - 645824  
Stefan.lundqvist@avesta.se

## Allmänna delen av kommunens plan för räddningsinsatser för Seco Tools AB i Fagersta

enligt Lagen (1999:381) om åtgärder för att förebygga och begränsa följderna av allvariga kemikalieolyckor



Upprättad 2024-02-15 av:

Godkänd 2024-05-23 av:

Stefan Lundqvist  
2:e Stf Räddningschef

Förbundsdirktionen



## Allmänt om kommunens plan för räddningsinsatser

*Lagen (1999:381) om åtgärder för att förebygga och begränsa följderna av allvarliga kemikalieolyckor* delar upp verksamheter där risk för allvarliga kemikalieolyckor föreligger i en lägre och en högre kravnivå, beroende på vilka farliga ämnen som hanteras och i vilka mängder.

Den lägre kravnivån innebär att företaget är skyldigt att göra en anmälan kompletterat med en beskrivning hur verksamheten kan förebygga riskerna för en allvarlig kemikalieolycka, till länsstyrelsen. Dessutom är verksamhetsutövaren skyldig att skapa ett handlingsprogram för att på motsvarande sätt förebygga allvarliga kemikalieolyckor.

Seco Tools AB tillhör den högre kravnivån vilket innebär att det dessutom måste redovisa en säkerhetsrapport som skall förnyas vart femte år eller vid större förändringar. Säkerhetsrapporten beskriver verksamheten, verksamhetens riskprofil, farliga ämnen, handlingsplan samt en intern nödlägesberedskap vid en allvarlig kemikalieolycka.

Utöver det, åläggs enligt *Förordningen (2003:789) om skydd mot olyckor* kommunen att upprätta en plan för räddningsinsatser för verksamheter som tillhör den högre kravnivån, av vilken anledning föreliggande plan har tagits fram. Planens innehåll följer *Myndigheten för samhällsskydd och beredskaps föreskrifter om åtgärder för att förebygga och begränsa följderna av allvarliga kemikalieolyckor (MSBFS 2015:8)*.

Seco Tools AB hamnar på den högre kravnivån på grund av hanteringen av hårdmetallpulver innehållande Volframkarbid och Kobolt och finns även upptaget som farlig verksamhet enligt 2 kap § 4 i *Lagen (2003:778) om skydd mot olyckor*.

Den kommunala planen för räddningsinsats skall presenteras för allmänheten genom utställning för att allmänheten ska ges möjlighet att lämna synpunkter på planen, vilket är ett krav i *Förordningen (2003:789) om skydd mot olyckor*. Därefter fastslås den i direktionen för Södra Dalarnas Räddningstjänstförbund.

Planen för räddningsinsats skall förnyas vart tredje år eller när det annars till följd av ändrade förhållanden finns anledning därtill.

För att säkerställa planens funktion och ändamålsenlighet skall den övas minst vart tredje år.

Planen för räddningsinsats gäller från och med 2024-06-01.



## Beskrivning av Seco Tools AB

Företaget ligger i Hyttbäckens industriområde i Fagersta och tillverkar verktyg för skärande bearbetning. Produktionen pågår dygnet runt året om vilket innebär en ständig hantering av kemikalier, det finns alltid specialutbildad personal på plats för att övervaka verksamheten.

### Vilka kemikalier hanteras vid Seco Tools AB?

I produktionen är det framförallt hårdmetallpulver innehållande volframkarbid och kobolt som innebär risker men även etanol, titantetraklorid samt vätgas används i produktionen.

Hårdmetallpulvret används tillsammans med kobolt som råmaterial till tillverkningen av skär. Vätgasen används för att under tillverkningsprocessen sintra skären i speciella vätgasugnar. Vätgasen transporteras genom rörledningar från Linde Gas AB anläggning i Hyttbäcken. Vätgasen i transportledningarna transporteras i gasfas in till ugnarna.

Etanol används som blandvätska vid krossning av hårdmetallpulvret till önskad storlek. Hanteringen av etanol sker endast i utrymmen som är speciellt klassade för att hantera brandfarliga varor.

Titantetraklorid tillsätts i små mängder i vissa steg i processen för att få önskvärda materialegenskaper.

De aktuella kemikaliernas egenskaper redovisas nedan:

#### ***Etanol***

Etanol (sprit) är vid rumstemperatur en vätska. Vätskan är färglös men avger en skarp spritdoft. Vätskan är dock mycket lättflyktig (gasmoln bildas lätt). Etanol är en polär vätska, d.v.s. helt blandbar med vatten. Gasen som bildas är tyngre än luft (1,6 ggr) vilket innebär att eventuella gasmoln samlas i låglänta områden, exempelvis källare eller brunnar.

Största risk: Brand- och explosionsfara

#### ***Hårdmetallpulver***

Hårdmetallpulvret som används i produktionen är en blandning mellan volframkarbid, kobolt och nickel. Blandningen är ett fast metalliskt pulver. Pulvret är giftigt vid inandning och misstänks ge upphov till cancer. Pulvret är allergiframkallande och kan framkalla astmasymtom.

Största risk: Miljöskador samt förgiftning

#### ***Kobolt***

Kobolt är ett fast metallpulver med en svart färg. Kobolt är helt luktlös. Vid brand i Koboltpulver bildas gaser som är mycket giftiga. Koboltpulver som kommer ut i grundvatten eller vattendrag eller mark orsakar miljöskador.

Största risk: Miljöskador och vid brand, förgiftning.

#### ***Titantetraklorid***

Titantetraklorid är en svagt guldfärgad eller färglös vätska med skarpt stickande lukt. Vätskan är lättflyktig (gasmoln bildas lätt). Gasen som bildas är mycket tyngre än luft (6,6 ggr). Detta



innebär att den kommer samlas längs marken eller i låglänta utrymmen. Vätskan och gaserna är giftiga och frätande. Vätskan reagerar mycket kraftigt med vatten och avger då klorgas vilket är mycket giftigt. Den avger även väteklorid som är en frätande och giftig gas.

Största risk: Frätskada, förgiftning och häftig kemisk reaktion.

### **Vätgas**

Brännbar, luktlös gas som är olöslig i vatten. Gasen är mycket lätt och kan tillsammans med luft ge explosiva blandningar.

Största risk: Brand- och explosionsfara.

### **Vilka allvarliga kemikalieolyckor med de aktuella kemikalierna är troliga?**

Allvarliga kemikalieolyckor beror oftast på större okontrollerade utsläpp t.ex. vid lossning eller på grund av rörbrott eller cistern-/kärlhaveri.

Seco Tools AB är klassat som Sevesoanläggning framförallt på grund av hanteringen av koboltpulver, pulvret påverkar miljön men det finns även en viss risk för påverkan på människor. Däremot skulle större läckage av titantetraklorid kunna orsaka skada på tredje man.

Det värsta scenario som man kan tänka sig är att det uppstår ett läckage av titantetraklorid som vid kontakt med luft eller vatten bildar saltsyra i finfördelade droppar. Detta moln kan under ogynnsamma förutsättningar spridas så att risker uppstår för tredje man.

Ett sådant scenario är mycket osannolikt men om det skulle inträffa kommer det att betraktas som en svår olycka. De flesta kemikalieolyckor är mindre till omfattning och ger ingen påverkan på omgivningen utanför verksamheten, men i extremfall skulle en olycka kunna medföra risk för allmänheten (förgiftning/frätskador i det här fallet).

### **Hur larmas kommunens räddningstjänst vid en allvarlig kemikalieolycka?**

Vid en allvarlig kemikalieolycka, kommer utalarmeringen av kommunens räddningstjänst ske som vanligt via SOS Alarm i Örebro, efter ett 112-samtal. Räddningsåtgöraren på SOS är samplacerad med ledningsfunktionerna i Räddningsregion Bergslagen som sköter den övergripande bakre ledningen av alla insatser inom räddningsregionen inklusive de inom Fagersta kommun.

### **Är kommunen tillräckligt rustad för att kunna hantera en allvarlig kemikalieolycka?**

Den kommunala räddningstjänsten inom Fagersta, Norberg, Avesta och Hedemora kommuner utövas av Södra Dalarnas Räddningstjänstförbund, kallat SDR (se även bilagan). SDR har en grundläggande egen förmåga att genomföra insatser vid olyckor som involverar farliga kemikalier. Den närmaste räddningsstyrkan i Fagersta tätort består vardagar dagtid av heltidsanställd personal med ett befäl och fyra brandmän samt en dygnet-runt-styrka (deltidsbrandmän) bestående av ett befäl och fyra brandmän. Båda styrkorna har förmåga att genomföra både rök- och kemdykarinsatser.

Räddningstjänsten kommer även att få hjälp av Seco Tools specialutbildade personal på plats (s.k. vägvisare).



## **Vilka räddningsresurser kommer larmas ut och hur kommer de ledas vid en allvarlig kemikalieolycka i Fagersta?**

Vid larm om allvarlig kemikalieolycka i Fagersta, kommer styrkorna i Fagersta, Norberg (deltid) och Avesta (heltid) att larmas i första skede. Kemdykarkompetens finns i Fagersta och Avesta och deras uppgift blir att livrädda, säkra och sanera platsen. Vid en omfattande och långvarig kemikalieolycka, kommer fler resurser behöva larmas. Den övergripande ledningen inklusive den av eventuellt andra samtidiga pågående räddningsinsatser och all utalarmering inklusive den av förstärkningsresurserna utanför den egna organisationen sköts inom SDR av Räddningsregionen Bergslagen.

Den skadeplatsnära räddningsledningen kommer skötas av räddningsledare på plats, troligast Regional Insatsledare Södra Dalarna alternativt Regional Insatsledare Örebro, med eventuella andra beslutsstöd och i samverkan med polisens och ambulansens ledningsfunktioner.

## **Vad blir räddningstjänstens åtgärder vid en allvarlig kemikalieolycka?**

Beroende på olyckstyp, kommer räddningstjänsten fokusera på något eller flera av följande: livräddning, sanering av drabbade, tätning av läckage, brandsläckning, utrymning av människor i riskzonen.

Vid fara för allmänheten kommer räddningsledningen fatta beslut om inrymning (att man ska hålla sig inomhus) eller utrymning (att man skyndsamt lämnar området). Informationen sker via s.k. VMA (se nedan) samt räddningstjänst- och polispersonal på plats.

## **Hur kommer samverkan med andra myndigheter ske vid en allvarlig olycka?**

Samverkan med myndigheter och resurser på skadeplatsen (t.ex. polis, sjukvård, företagets ledning) kommer främst åligger räddningsledaren. Kontakt med övriga aktörer åligger bakre ledning (larmbefäl- och vakthavande befäl samt eventuell stab) i samspråk med räddningsledaren.

## **Hur kommer allmänheten och närliggande verksamheter informeras vid en allvarlig kemikalieolycka?**

Allmänheten i kommunens tätort samt närliggande företag och verksamheter kommer vid behov varnas via ett varnings- och informationssystem, "Viktigt Meddelande till Allmänheten" (VMA). Viktigt meddelande kan aktiveras på räddningsledningens begäran av SOS Alarm eller på brandstation i Fagersta vid fara för liv eller hälsa.

Om ett VMA aktiveras ska man:

1. Gå inomhus.
2. Stänga alla fönster och om möjligt även ventilationen.
3. Lyssna på radion (radio P4 Västmanland).
4. Avvakta mer information.

Kommunen ansvarar för att allmänheten som kan komma att beröras av en olycka på objektet får information om riskerna och hur man ska agera vid olycka. Information sker på företagets bekostnad och skall ges minst vart femte år.

## **Kommer andra stater behöva informeras vid en allvarlig kemikalieolycka i Fagersta?**



Om effekterna av en olyckshändelse på Seco Tools AB skulle kräva åtgärder till skydd för befolkningen eller miljön i ett annat land än Sverige ska räddningstjänsten omedelbart meddela berörd myndighet i det landet. Detta är dock inte relevant för någon tänkbar kemikalieolycka på Seco Tools.

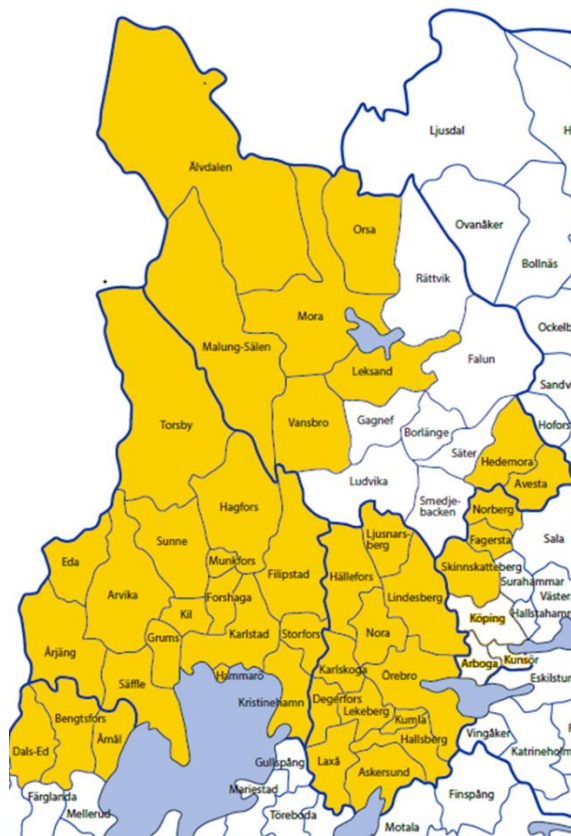
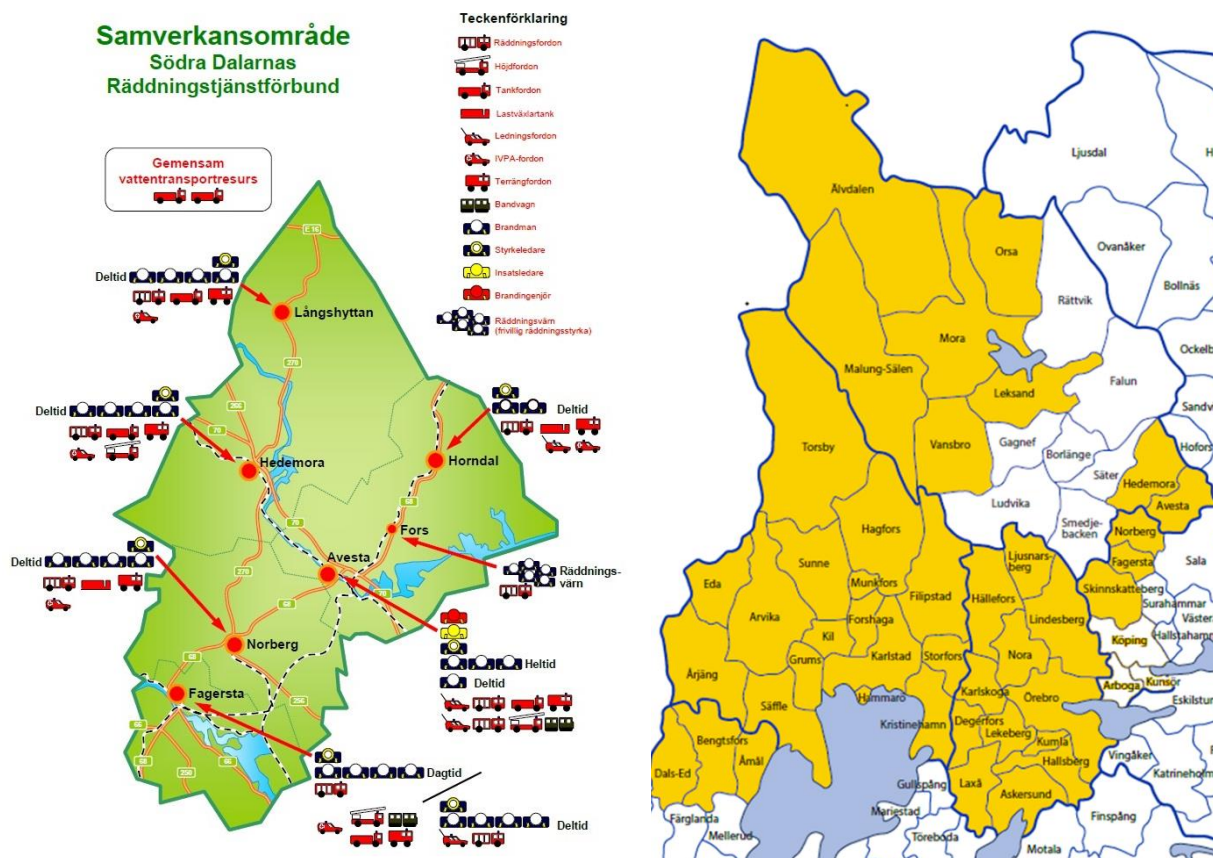
Stefan Lundqvist  
2:e stf Räddningschef



## Bilaga – Hur är räddningstjänsten i Fagersta kommun organiserad?



**Södra Dalarnas Räddningstjänstförbund (SDR)** utövar kommunal räddningstjänst i kommunerna Avesta, Hedemora, Fagersta och Norberg. SDR består av en heltidsstation, fem deltidstationer och ett räddningsvårn, med sammanlagt ca 144 anställda, varav minst 30 i jour eller beredskap enligt nedan. SDR ingår i Räddningsregion Bergslagen (RRB) som är en gemensam operativ ledningsorganisation för räddningstjänsterna i Värmlands län, Örebro län och delar av Dalarna, Västra Götaland och Västmanland. Den bakre ledningen inklusive bl.a. stöd till räddningsledaren på plats, utalarmering av Räddningsregionens samtliga resurser (110 stationer) samt begäran av förstärkning från omkringliggande räddningsorganisationer sker från ledningscentralen på brandstationen i Örebro, samlokaliserad med SOS Alarm.



*Resurserna inom Södra Dalarnas Räddningstjänstförbund (till vänster) och de ingående kommunerna i Räddningsregion Bergslagen (till höger).*



# Projektbeskrivning.

## Projektbeskrivning

Projektnamn: Organisationsöversyn.

Projektledare: Stefan Lundqvist, stf räddningschef, Roger Ågren stf räddningschef.

## Projektperiod.

2024-06-01-2024-12-31

## Sammanfattning

Projekt organisationsöversyn är ett projekt som skall leda fram till en mer effektiv verksamhet som skall tydliggöra verksamhetens uppdrag, behov och nuvarande organisations styrkor och svagheter. Projektet skall ligga till grund för eventuella organisatoriska förändringar.

## Beställare

Projektägare är Södra Dalarnas Räddningstjänst direktion. Direktionen har utsett Stefan Lundqvist, stf räddningschef, Roger Ågren stf räddningschef som projektledare.

## Syfte

Genomlys organisationens effektivitet genom att se över vilka styrkor och svagheter organisationen har som skall ligga till grund för eventuell omorganisation.

## Mål

Projektet skall leverera ett förslag på en robust, effektiv verksamhet med tydlig ansvarsfördelning där vi hanterar de uppdrag som åligger oss enligt vårt handlingsprogram.

## **Bakgrund**

Det har under en längre tid diskuterats olika ledningsfunktioners roll och bemanning utifrån ett ekonomiskt perspektiv. Faktabaserade konstruktiva diskussioner har lett fram till att det bör ske en översyn av organisationen då en förändring av till exempel bemanning av olika operativa funktioner kan påverka organisationsuppbyggnaden gällande insatsledarkollektivet.

Som ett ytterligare led i detta så har avdelningscheferna för räddningsavdelningen och skyddsavdelningen har sett över personalens arbetsuppgifter och ansvarsprofiler och kommit fram till att det finns stora behov att tydliggöra, omfördela, avgränsa och se över vilka uppdrag som åligger respektive avdelning.

Den översynen kan påverka en omorganisation som medför nya arbetsuppgifter, arbetssätt och i förlängningen även en schemaförändring där den operativa tjänstgöringen påverkas.

## **Metod / nulägesanalys**

En nulägesanalys skall genomföras med utgångspunkt utifrån organisationens nuvarande styrkor och svagheter gällande effektivitet och struktur. Analysen genomförs inom projektgruppen men även genom intervjuer av medarbetare och arbete i olika gruppkonstellationer.

## **Omfattning**

Projektet avser att föra en diskussion och lämna ett förslag på förändring på organisation såväl inom det skadeavhjälpande området, förebyggande området och det administrativa arbetsområdet.

Projektet kommer att arbeta och analysera följande områden.

- Hur är vår driftområdesstruktur och driftområdets innehåll ställt mot förbundets lagstadgade åtaganden och måluppfyllnaden mot förbundets handlingsprogram. Kan vi utveckla, effektivisera och omfördela personal till nya arbetsuppgifter.
- Kan vi få en mer effektiv verksamhet genom att schemalägga insatsledarkollektivet på ett annat sätt än nuvarande?
- Hur skall funktionen Regional Insatsledare bemannas, antal personer och hur påverkar det den övriga organisationen?
- Vilka möjligheter finns det att förändra bemanningen, antalet insatsledare och ändå kunna utföra vårt uppdrag.
- Hur möter vi framtidens utmaningar såsom till exempel civil beredskap utifrån nuvarande organisation.

### **Avgränsning.**

Projektet utgår från nuvarande ekonomiska ramar.

### **Leverans**

Projektresultat överlämnas till direktionen.

### **Aktiviteter och Tidsplan**

<b>Aktivitet</b>	<b>Start tid.</b>	<b>Klart</b>
Nulägesanalys av organisationen.	2024-06-03	
Organisationsöversyn.		
Förslag på ny organisation.		2024-10-15
Avslut och leverans av projekt.		2024-12-31

### **Uppföljning av projektet.**

Uppföljning av projektet sker på beställarens initiativ.

Delrapporter sker digitalt och muntligt genom presentation av projektets fortlöpande arbete och resultat.

**Avesta den 23 maj 2024**

Roger Ågren  
Chef Räddningsavdelningen

# SÖDRA DALARNAS RÄDDNINGSTJÄNSTFÖRBUNDS DELEGATIONSBESLUT

1

2024-02-15 – 2024-04-19

Delegationsbeslut enligt delegationsordning för stf räddningschef Roger Ågren

Beslutsdatum	Ärende
	<u>Anställning brandman, heltid vikariat, Avesta</u>
2024-04-01	Beslut 3/24
2024.03-01	Beslut 2/24

Delegationsbeslut enligt delegationsordning för räddningschef Mats Jansson

Beslutsdatum	Ärende
	<u>Medgivande av rengöring/sotning i egen regi</u>
2024-05-13	Fagersta 2 st
2024-04-02	Hedemora 1 st

Delegationsbeslut enligt delegationsordning för 2:e stf räddningschef Stefan Lundqvist

Beslutsdatum	Ärende
2024-04-19	TILLSTÅNDSBEVIS BRANDFARLIG VARA Lipid Systems Sweden AB, Norberg

Delegationsbeslut enligt delegationsordning för skorstensfejarmästare Fredrik Lahdensuo/Skrået Skorstensfejeri i Dalarna AB

Beslutsdatum	Ärende
2024-03-18	FÖRELÄGGANDE, dnr 3500-11149-F.1, Hedemora <i>Restaurangverksamhet</i>